

2002.gada 21.novembrī Prāgā Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO) valstu un valdību vadītāji nolēma uzaicināt septiņas valstis, tostarp Latviju, pievienoties šai organizācijai. Latvija spēra vēl vienu soli savu valsts ārējās un drošības politikas mērķu īstenošanā. Uzaicinājums pievienoties NATO ir aizsardzības un ārpolitikas speciālistu daudzu gadu pūļu rezultāts.

Taču 2002.gads Aizsardzības ministrijai ir būtisks ne tikai ar Prāgas samitu, bet arī ar tālāku normatīvo dokumentu pilnveidošanu valsts aizsardzības jomā. Saeima akceptēja Militārā dienesta, Alternatīvā dienesta un Mobilizācijas likumus. Tas ir pamats tālākai militārā personāla un valsts mobilizācijas sistēmas attīstībai. Tāpat turpinājās darbs gan civilā, gan militārā personāla vadības sistēmas pilnveidošanā; īpaša uzmanība tika pievērsta ierēdņu un karavīru apmācībai un izglītības paaugstināšanai.

2002.gadā ievērojami pieauga aizsardzībai atvēlētais budžets, kas, protams, nosaka lielāku atbildību un jaunus pienākumus budžeta līdzekļu izmantošanas un kontroles sistēmas uzlabošanā. Liela daļa no aizsardzībai piešķirtā finansējuma (25%) tika ieguldīta attīstības projektos (infrastruktūras attīstībai, bruņojuma un ekipējuma iegādei).

Uzaicinājums iestāties NATO, Reformu ieviešanas plāns un 2002.gada novembra Deklarācija par Ministru kabineta darbību nosaka veselu virkni darbu, kas veicami 2003.gadā. Pirmkārt, Latvijas Aizsardzības ministrijai ir jāsagatavo jaunās Valsts aizsardzības koncepcijas projekts, Nacionālo bruņoto spēku attīstības plāns, kā arī citi dokumenti. Otrkārt, Latvijai ir jāpaveic visi darbi, lai sagatavotos pilntiesīgai dalībai NATO (sākot ar personāla nosūtīšanu darbam Latvijas misijā NATO un NATO struktūrās un beidzot ar klasificētās informācijas drošības jautājumu sakārtošanu). Treškārt, Aizsardzības ministrijai un Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem būs rūpīgi jāstrādā, lai sagatavotu NBS vienības deleģēšanai NATO operācijās. Bez tam jāveic daudzie ikdienas darbi.

Gribu pateikties visiem Aizsardzības ministrijas un tās padotībā esošo iestāžu personālam par pašaizliedzību un ieguldīto darbu valsts drošības un aizsardzības labā. Tāpat gribu pateikties visiem mūsu partneriem par sadarbību, kā arī atbalstu mūsu kopīgo mērķu un uzdevumu sasniegšanā.

Valsts sekretārs

Edgars Rinkēvičs

Saturs

SATURS	2
IEVADS	3
1. AM STRUKTŪRAS UN PERSONĀLA IZMAIŅAS 2002.GADĀ	4
2. AIZSARDZĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTI	6
3. LIKUMDOŠANAS DARBS 2002.GADĀ VALSTS AIZSARDZĪBAS JOMĀ	7
4. INTEGRĀCIJA NATO	11
5. SADARBĪBA AR EIROPAS SAVIENĪBU	14
6. DARBS MILITĀRĀ PERSONĀLA ATTĪSTĪBAS JOMĀ	15
7. MILITĀRĀS IZGLĪTĪBAS, ZINĀTNES UN SVESVALODU APMĀCĪBAS ATTĪSTĪBA	16
8. STARPTAUTISKĀ MILITĀRĀ SADARBĪBA	18
9. BALTIJAS VALSTU MILITĀRĀ SADARBĪBA	21
10. 2002.GADA BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMS	24
10.1. INVESTĪCIJAS UN KAPITĀLĀS IEGĀDES	25
10.2. PERSONĀLA UZTURĒŠANAS IZMAKSAS	27
10.3. VIENĪBU UZTURĒŠANAS IZMAKSAS	27
11. VIDES AIZSARDZĪBAS PASĀKUMI AIZSARDZĪBAS SISTĒMĀ	28
11.1. PĀRSKATS PAR PADARĪTO KARTOGRĀFIJAS UN ĢEOGRĀFISKĀS INFORMĀCIJAS JOMĀ 2002.GADĀ	30
12. AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS IEKŠĒJĀ AUDITA 2002.GADA DARBĪBAS PĀRSKATS	30
13. VALSTS IEPIRKUMI 2002.GADĀ	32
14. IEKŠĒJĀS DROŠĪBAS PASĀKUMI	32
15. AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS PADOTĪBĀ ESOŠO IESTĀŽU DARBĪBAS PĀRSKATS	33
15.1. MILITĀRĀ DIENESTA IESAUKŠANAS CENTRS	33
15.2. MILITĀRĀS PRETIZLŪKOŠANAS DIENESTS	34
15.3. NACIONĀLIE BRUŅOTIE SPĒKI	35
15.3.1. LATVIJAS NACIONĀLĀ AIZSARDZĪBAS AKADĒMIJA	43
15.4. BOV A/S "AIZSARDZĪBAS ĪPAŠUMU FONDS"	45
15.5. BOV SIA "TĒVIJAS SARGS"	47
15.6. LATVIJAS KARA MUZEJS	47

IEVADS

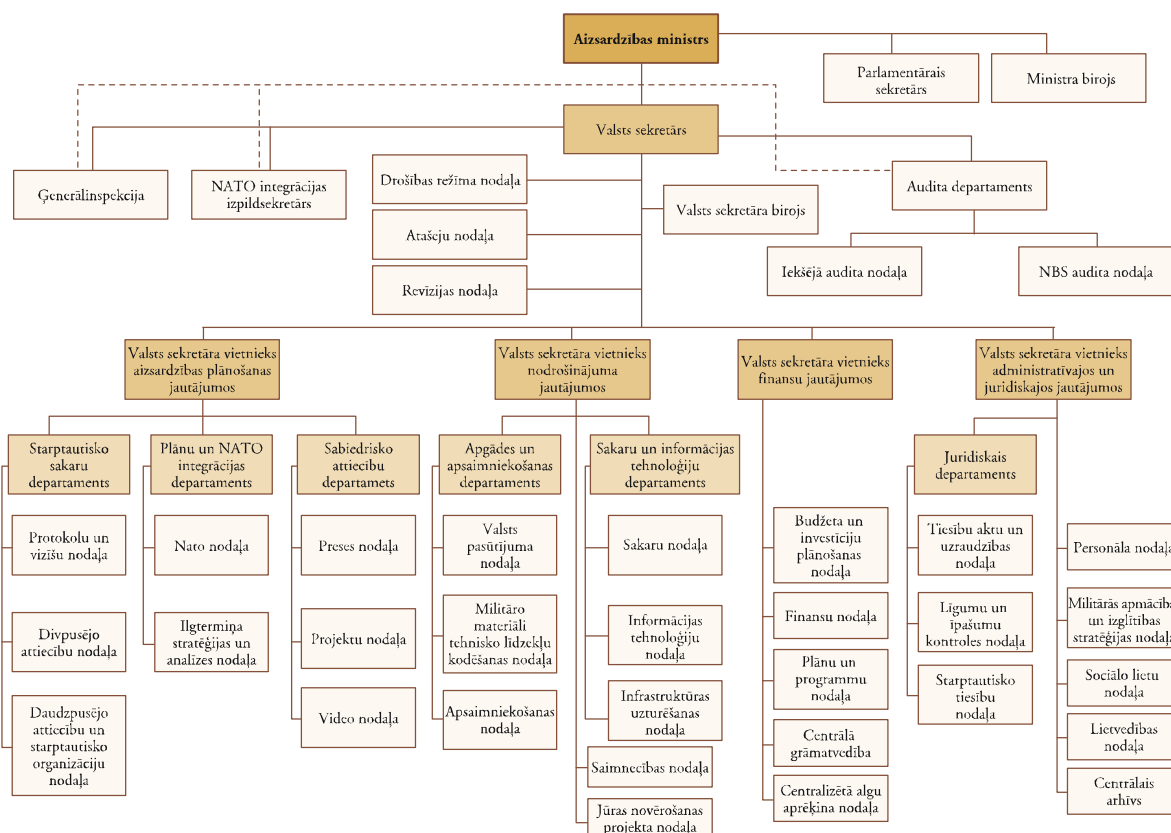
Aizsardzības ministrija (AM) ir vadošā valsts pārvaldes iestāde valsts aizsardzības nozarē, kuras uzdevums ir izstrādāt un īstenot valsts aizsardzības politiku, plānot valsts aizsardzībai nepieciešamos līdzekļus, nodrošināt valsts aizsardzībā iesaistītā personāla pārvaldi un militāro izglītību, kā arī veikt citus normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus.

Ministrijas padotībā ir:

- Militārā dienesta iesaukšanas centrs;
- Militārās pretizlūkošanas dienests;
- Nacionālie bruņotie spēki;
- Aizsardzības īpašumu valsts aģentūra (izveidota 2003.gada 7.februārī, reorganizējot bezpeļņas organizāciju valsts akciju sabiedrību “Aizsardzības īpašumu fonds”);
- Latvijas Kara muzejs;
- bezpeļņas organizācija valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Tēvijas Sargs”.

LR Aizsardzības ministrijas Centrālā aparāta administratīvās struktūras shēma

Apstiprināta ar AM 30.01.2003 rīkojumu Nr.12

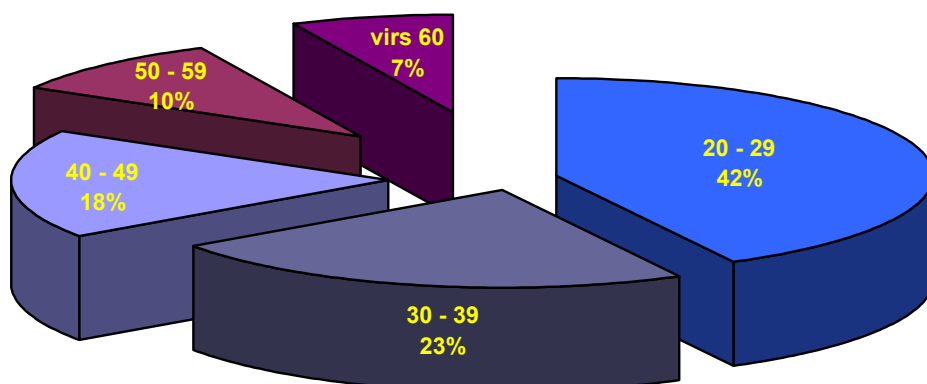
1. AM STRUKTŪRAS UN PERSONĀLA IZMAIŅAS 2002.GADĀ

2002.gadā tika mērķtiecīgi turpināta iepriekšējos gados uzsāktā Aizsardzības ministrijas (AM) administratīvās kapacitātes paaugstināšana un struktūras pilnveidošana. Lai efektīvizētu personāla administratīvo un profesionālo vadību palielināta darba apjoma apstākļos un, ņemot vērā situāciju, ka daļa no pašlaik AM strādājošajiem ierēdņiem tuvākajā nākotnē tiks nosūtīti darbam NATO struktūrās ārvalstīs, aktuāla ir kvalificēta personāla sagatavošana darbam Rīgā un NATO struktūrās.

2002.gadā notika vairākas izmaiņas AM Centrālā aparāta administratīvajā struktūrā. Ņemot par pamatu vairāku NATO valstu administratīvo modeli, tika izdots rīkojums par civilā un militārā personāla nodaļu apvienošanu, kā arī atbildības jomu identificēšanu un pārdali starp ministrijas un NBS personāla struktūrām. Lai uzlabotu AM finanšu līdzekļu izlietojuma kontroles mehānismu, tika atjaunota patstāvīga, valsts sekretāra tiešā pakļautībā esoša Revīzijas nodaļa. 2002.gada rudenī, apvienojot esošās AM un NBS štāba sabiedrisko attiecību struktūras, tika izveidots Sabiedrisko attiecību departaments ar Preses, Projektu un Video nodaļām. Departamenta izveides mērķis bija efektīvizēt sabiedrības informēšanas darbu.

Lai ministrija varētu sekmīgi izpildīt sagatavošanās periodam integrācijai NATO izvirzītos uzdevumus, 2002.gadā AM atvērto štata vietu skaits tika palielināts līdz 195, no tām 175 – centrālā aparāta, bet 20 – militāro atašeju un pārstāvju ārvalstīs štata vietas. Faktiskais AM strādājošo (ierēdņi, darbinieki un militārpersonas) skaits bija: 159 – centrālajā aparātā, 19 – Latvijas vēstniecībās un NATO štābos.

**AM darbinieku, ieskaitot militāros atašejus un pārstāvjus
ārvalstīs, vecuma struktūra (31.12.2002)**

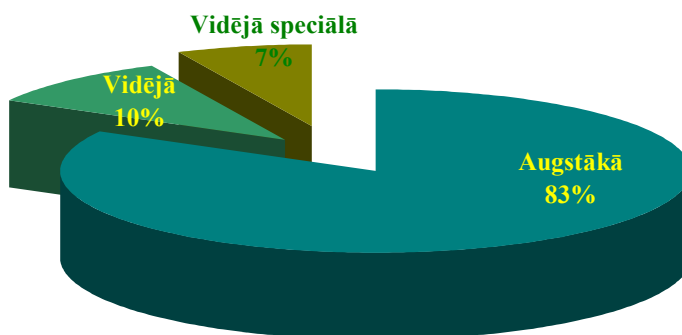
2002.gadā konkursa kārtībā ierēdņu amatos tika iecelti 52 pretendenti.

2002.gadā darbu AM pārtrauca 20 darbinieki: pēc paša vēlēšanās darba attiecības beidza 12 darbinieki, 2 militārpersonas tika pārceltas uz NBS struktūrvienībām, 2 – iesauktas obligātajā militārajā dienestā, 2 darbinieki devās mācībās uz ārvalstīm, 2 – sakarā ar līguma termiņa beigām, 2 – darbinieku skaita samazināšanas dēļ, 1 – sakarā ar nāvi.

Ministrija lielu uzmanību velta savu darbinieku profesionālo spēju un iemaņu paaugstināšanai. 2002.gadā AM personāls piedalījās daudzos kvalifikācijas celšanas pasākumos dažādos mācību centros Latvijā. Par piemēru, Valsts administrācijas skolas rīkotos pasākumos AM darbinieki apmeklēja 164 reizes, LU Pašvaldību mācību centra, Rīgas Zinātnes un tehnikas nama, Latvijas Juridiskā centra un citu mācību centru pasākumus - 97 reizes. Īpaša vērība tika pievērsta svešvalodu apmācībai. 2002.gadā AM tika uzsākts jauns svešvalodu apmācības projekts. Tā ietvaros angļu valodu mācījās 61 un franču – 32 darbinieki. 13 darbinieki svešvalodu zināšanas papildināja dažādos mācību centros ārvalstīs. Augstākās mācību iestādes 2002.gadā beidza 16 darbinieki, 7 ieguva maģistra grādu.

2002.gadā civilajiem ierēdņiem paredzēto militāro kursu BALTDEFCOL (Tartu) apguva 5 AM darbinieki, 4 - zināšanas drošības un aizsardzības politikā Lielbritānijā, Vācijā un Šveicē, 1 - aizsardzības diplomātijas kursu Lielbritānijā, 1 ministrijas pārstāvis papildināja zināšanas aizsardzības resursu vadībā un 1 – starptautiskās drošības politikā Monterejā, ASV.

**AM darbinieku, ieskaitot militāro atašeju un pārstāvju
ārvalstīs, izglītības līmeņu rādītāji (31.12.2002)**

2. AIZSARDZĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTI

2002.gadā AM izstrādāja vairākus dokumentus aizsardzības politikas un normatīvās bāzes pilnveidošanai.

AM piedalījās Nacionālās drošības koncepcijas izstrādē, kas 2002.gada sākumā tika apstiprināta Saeimā, kā arī Nacionālā drošības plāna atsevišķu sadaļu sagatavošanā. Valsts aizsardzības plānošanas ikgadējā cikla ietvaros tika pārskatīta un precizēta Militāro draudu analīze.

AM sagatavoja un Ministru kabinets apstiprināja Valsts aizsardzības plānu, kas nosaka konkrētus valsts aizsardzības pasākumus, prioritātes un nepieciešamos resursus, kā arī NBS, valsts varu un pārvaldi realizējošo institūciju, pašvaldību, fizisko un juridisko personu nepieciešamo gatavību un darbību valsts aizsardzībai.

2002.gadā Saeimā tika pieņemti vairāki likumi, kas attiecas uz aizsardzības pilnveidošanu un attīstību Latvijā. Uz 2001.gadā apstiprinātās Mobilizācijas koncepcijas pamata tika izstrādāts un Saeimā pieņemts Mobilizācijas likums. Tas nosaka tiesiskos un organizatoriskos pamatus Nacionālo bruņoto spēku (NBS) un valsts civilās aizsardzības sistēmas mobilizācijas sagatavošanai un īstenošanai.

Tika pabeigta un Ministru kabinetā apstiprināta Civilmilitārās sadarbības koncepcija. Koncepcijas mērķis ir noteikt valsts varas un pārvaldes iestāžu, nevalstisko organizāciju un civilās sabiedrības vienotu un saskaņotu sadarbību ar nacionālajiem un partnervalstu bruņotajiem spēkiem, lai novērstu nacionālajai drošībai radušos apdraudējumus un riskus vai likvidētu to izraisītās sekas.

2002.gadā Ministru kabinetā tika apstiprinātas Ārvalstu bruņoto spēku uzņemošās valsts atbalsta sistēmas pamatnostādnes, kuru mērķis ir izstrādāt vadlīnijas NBS un valsts institūcijām, kas iesaistītas uzņemošās valsts atbalsta sniegšanā un radīt pamatu ārvalstu bruņoto spēku uzņemošās valsts atbalsta sistēmas izveidošanai.

2003.gadā turpināsies Tautsaimniecības mobilizācijas plāna sagatavošana. Plāns noteiks pasākumus attiecībā uz valsts materiālo rezervju un tautsaimniecības objektu sagatavošanu un izmantošanu izņēmuma stāvokļa vai karastāvokļa laikā. Vienlaicīgi AM gatavos NBS mobilizācijas plānu, kas ietvers NBS izvēršanu daļējai vai pilnai kaujas gatavībai, noteiks mobilizācijas vadību, pienākumus, kārtību un materiāltehnisko nodrošinājumu.

3. LIKUMDOŠANAS DARBS 2002.GADĀ VALSTS AIZSARDZĪBAS JOMĀ

2002.gadā Saeimas pieņemtie Aizsardzības ministrijas sagatavotie likumi:

- *Grozījumi likumā “Latvijas Nacionālo bruņoto spēku piedalīšanās starptautiskajās operācijās”* (09.02.2002.). Grozījumi nosaka kārtību, kādā Latvijas NBS var iesaistīt ANO Statūtu 51.pantā paredzēto individuālās un kolektīvās paš aizsardzības pasākumu īstenošanā;
- *Grozījums Nacionālās drošības likumā* (12.02.2003). Grozījums nosaka termiņu, līdz kuram Ministru kabinets apstiprina valsts civilās aizsardzības plānu;
- *Militārā dienesta likums* (01.07.2002). Likuma mērķis ir noteikt vienotu karavīru militārā dienesta gaitu NBS. Tas reglamentē karavīru tiesības un pienākumus, NBS personālsastāva komplektēšanas principus un kārtību, dienesta pakāpju piešķiršanu, amatos iecelšanu un atbrīvošanu no tiem, karavīru dienesta atalgojuma pamatprincipus, apgādi, dienesta un sociālās garantijas, atbildību un apbalvojumus, kā arī dienestu rezervē;
- *Grozījumi Obligātā militārā dienesta likumā* (01.07.2002). Ar šo likumu obligātā militārā dienesta pildīšanas principi un kārtība tiek saskaņoti ar alternatīvā dienesta pildīšanas principiem un kārtību;
- *Alternatīvā dienesta likums* (01.07.2002). Tas reglamentē alternatīvā dienesta pildīšanas kārtību un garantē cilvēka domas, apziņas un reliģiskās pārliecības brīvību, saistot to ar viņa pilsoņa pienākumiem pret valsti;
- *Likums “Par 1992.gada 24.marta Atvērto debesu līgumu”*. Ar šo likumu Latvija pievienojās Atvērto debesu līgumam, kura mērķis ir vairogt atvērtību un uzticības politiku starp valstīm, veicot savstarpējus novērošanas pārlidojumus pār dalībvalstu teritorijām. Šis līgums ir vērtējams kā viens no EDSO ietvaros realizētās bruņojuma kontroles politikas instrumentiem;
- *Grozījumi likumā “Par Latvijas Republikas Zemessardzi”* (10.07.2002). Likums sakārto dienesta reglamentējumu situācijā, kad bijušo ierindas dienesta zemessargu statuss ir pielīdzināts profesionālā dienesta karavīru statusam. Likums tagad nosaka bijušo ārrindas zemessargu, tagad - zemessargu - dienestu Zemessardzē kā brīvprātīgā militarizētā sabiedrības paš aizsardzības formējumā, kura mērķis ir iesaistīt Latvijas Republikas pilsoņus valsts teritorijas un sabiedrības aizsardzībā;

- *Grozījumi Valsts civildienesta likumā* (13.07.2002). Likums dod iespēju civildienesta ierēdņa amatā iecelt karavīru un deleģē Ministru kabinetu noteikt kārtību, kādā karavīrs pilda ierēdņa amata pienākumus;
- *Grozījumi likumā “Ārvalstu bruņoto spēku statuss Latvijas Republikā”* (20.07.2002.). Grozījumi paplašina likuma darbības jomu, kā arī saskaņo likuma prasības ar Ziemeļatlantijas līguma dalībvalstu līguma par to bruņoto spēku statusa prasībām;
- *Grozījums likumā “Par Valsts prezidenta standartu, Saeimas priekšsēdētāja karogu un Ministru prezidenta karogu”* (28.11.2002). Ar likumu apstiprināts un ieviests aizsardzības ministra karogs un noteikti gadījumi, kad to lieto;
- *Grozījumi Militārā dienesta likumā* (01.01.2003). Likums precizē termiņu, kurā Ministru kabinetam jāpieņem karavīru atalgojumu un apgādi reglamentējoši noteikumi. Grozījumi izslēdz normu, kas paredzēja karavīru reprezentācijas izdevumus;
- *Mobilizācijas likums* (stāties spēkā 01.12.2003). Likums nosaka tiesiskos un organizatoriskos pamatus Nacionālo bruņoto spēku un valsts civilās aizsardzības sistēmas mobilizācijas sagatavošanai un īstenošanai, valsts institūciju, pašvaldību, Latvijas Republikā reģistrētu juridisko personu, kā arī fizisko personu pienākumus un atbildību mobilizācijas jautājumos.

2002.gadā izstrādātie likumprojekti, kas iesniegti izskatīšanai Saeimā un Ministru kabinetā 2003.gadā:

- *Likumprojekts* “Par 1954.gada 14.maija Hāgas konvenciju par kultūras vērtību aizsardzību bruņota konflikta gadījumā un 1954.gada 14.maija protokolu par kultūras vērtību aizsardzību bruņota konflikta gadījumā”;
- *Likumprojekts* “Par 1981.gada 10.oktobra Konvencijas par tādu konkrētu parasto ieroču veidu lietošanas aizliegšanu vai ierobežošanu, kurus var uzskatīt par ieročiem, kas nodara ārkārtīgus postījumus vai kam ir neselektīva darbība, Otrās pārskata konferences lēmumu par 1.panta grozījumu”.

2002.gadā pieņemtie svarīgākie Ministru kabineta noteikumi:

- 19.03.2002. MK noteikumi Nr.126 “Kārtība, kādā Valsts robežsardze veic valsts robežas apsardzību jūrā, izmantojot Nacionālo bruņoto spēku tehniskos līdzekļus, peldlīdzekļus un gaisakuģus”;

- 23.07.2002. MK noteikumi Nr.321 “Karavīru militārās disciplīnas reglaments”, kas nosaka karavīru atbildību par pārkāpumiem militārajā dienestā un disciplinārsodu uzlikšanas kārtību;
- 06.08.2002. MK noteikumi Nr.347 “Militārās pretizlūkošanas dienesta nolikums”. Tie nosaka Militārās pretizlūkošanas dienesta kā Aizsardzības ministrijas pakļautībā esošas valsts pārvaldes (arī valsts drošības) iestādes statusu, kurai jāveic Valsts drošības iestāžu likumā noteiktie uzdevumi;
- 06.08.2002. MK noteikumi Nr.352 “Nacionālajai drošībai svarīgu valsts objektu drošības pasākumu īstenošanas noteikumi”, kas izdoti saskaņā ar Nacionālās drošības likuma 10.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto deleģējumu;
- 22.10.2002. MK noteikumi Nr.474 Grozījumi Ministru kabineta 1997.gada 15.jūlija noteikumos Nr. 246 “Militārā dienesta iesaukšanas kontroles komisijas nolikums”, kas papildina Militārā dienesta iesaukšanas kontroles komisijas kompetenci ar lēmuma pieņemšanas tiesībām jautājumos par obligātā militārā dienesta aizstāšanu ar alternatīvo dienestu;
- 04.11.2002. MK noteikumi Nr.498 “Kārtība, kādā profesionālā militārā dienesta karavīrs pilda valsts civildienesta ierēdņa amatu”;
- 04.11.2002. MK noteikumi Nr.503 “Noteikumi par alternatīvā dienesta pildīšanas vietām”;
- 23.12.2002. MK noteikumi Nr.552 “Noteikumi par obligātā aktīvā militārā dienesta karavīru dienesta atalgojumu”.

2002.gadā noslēgtie starptautiskie divpusējie līgumi:

- 2002.gada 11.februārī - Latvijas Republikas valdības un Zviedrijas Karalistes valdības līgums par klasificētās informācijas aizsardzību;
- 2002.gada 25.martā - Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Dānijas Karalistes Aizsardzības ministrijas līgums par drošības pasākumiem klasificētās militārās informācijas aizsardzībai;
- 2002.gada 27.martā - Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Grieķijas Republikas Nacionālās aizsardzības ministrijas saprašanās memorands par sadarbību bruņojuma un aizsardzības tehnoloģijas jomā;
- 2002.gada 27.martā - Latvijas Republikas valdības un Grieķijas Republikas valdības līgums par savstarpēju klasificētās informācijas aizsardzību;

- 2002.gada 17.aprīlī - Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Slovēnijas Republikas Aizsardzības ministrijas vienošanās par sadarbību aizsardzības jomā;
- 2002.gada 3.maijā - Latvijas Republikas Nacionālā kodēšanas biroja, ko pārstāv Latvijas Republikas Aizsardzības ministrija, un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes Nacionālā kodēšanas biroja vienošanās par kodēšanas datu un kodēšanas pakalpojumu piegādi;
- 2002.gada 14.maijā - Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Beļģijas Karalistes Aizsardzības ministrijas vienošanās par sadarbību militārajā jomā;
- 2002.gada 29.maijā - Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Gruzijas Aizsardzības ministrijas līgums par sadarbību aizsardzības jomā;
- 2002.gada 6.jūnijā - Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Vācijas Federatīvās Republikas Federālās Aizsardzības ministrijas saprašanās memorands par Baltijas vadības un kontroles informācijas sistēmas (BALTCCIS) attīstību un ieviešanu;
- 2002.gada 5.jūlijā Latvijas Republikas valdības un Bulgārijas Republikas valdības līgums par savstarpēju klasificētās informācijas aizsardzību;
- 2002.gada 8.jūlijā - Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Vācijas Federatīvās Republikas Aizsardzības ministrijas un Vācijas Federatīvās Republikas Nacionālās kodēšanas biroja vienošanās par kodēšanas datu un kodēšanas pakalpojumu piegādi;
- 2002.gada 22.oktobrī - Latvijas Republikas un Zviedrijas Karalistes līgums par militāro sadarbību un personāla statusu.

Baltijas projektu sadarbības ietvaros paveiktais:

2002.gada 1.martā Latvijas Republikas Aizsardzības ministrija, Igaunijas Republikas Aizsardzības ministrija un Lietuvas Republikas Nacionālās aizsardzības ministrija noslēgušas Saprašanās memorandu par Baltijas Jūras spēku mācību centru izveidošanu, darbību, vadīšanu un finansēšanu.

4. INTEGRĀCIJA NATO

Latvijas Rīcības plāns dalībai NATO

Rīcības plāna dalībai NATO ikgadējā sagatavošana turpinās arī pēc uzaicinājuma saņemšanas iestāties NATO. Šis dokuments, tā izpildes un kontroles process, dialogs ar NATO un partnervalstīm ir kļuvis par skaidru mērķu formulēšanas, kā arī konkrētu uzdevumu un pasākumu izpildes pamatu un orientieri. Tas ir kritērijs, ar kura palīdzību pārbaudīt Latvijas aizsardzības plānu un mērķu atbilstību, kā arī to īstenošanu atbilstoši NATO standartiem. Plānoto pasākumu sekmīga īstenošana sniedz NATO labu priekšstatu par Latvijas paveikto, kā arī norāda uz Latvijas spējām plānot un nodrošināt finansiālām un fiziskām iespējām atbilstošu attīstību.

Rīcības plānu dalībai NATO izpildi nodrošina Aizsardzības, Ārlietu, Finanšu un Satiksmes ministrijas, Satversmes aizsardzības birojs un Krīzes kontroles centrs. To veido piecas galvenās sadaļas:

- politiskie un ekonomiskie jautājumi;
- aizsardzības/militārie jautājumi;
- resursu jautājumi;
- informācijas drošības jautājumi;
- juridiskie jautājumi.

2002.gada Latvijas Rīcības plānā dalībai NATO bija paredzēta 102 aktivitāšu izpilde. No 102 aktivitātēm tika izpildītas 84, 14 ilgtermiņa aktivitātes tika daļēji izpildītas. Netika īstenotas 3 aktivitātes, bet 1 aktivitātes izpilde tika atcelta. To noteica gan izmaiņas finansiālo resursu plānojumā, gan normatīvo aktu ieviestās izmaiņas Latvijas Rīcības plānā dalībai NATO, kas paredz šo aktivitāšu izpildes termiņa pagarināšanu un to iekļaušanu 2003.gada Latvijas Rīcības plānā dalībai NATO.

Latvijas 2003.gada Rīcības plānā dalībai NATO viens no būtiskākajiem aizsardzības un militārās jomas aspektiem ir NBS struktūras reorganizācija. NATO dalībvalstu eksperti NBS plānoto struktūru 2002. – 2008.gadam un tās ieviešanas gaitu ir novērtējuši atzinīgi. Nākošā svarīgākā 2003.gada aizsardzības jomas prioritāte ir NBS modernizācija – militāro spēju tālāka pilnveidošana. NBS specializācija ir trešais svarīgais virziens. Specializētās vienības – militāro mediķu, sapieru, militārās policijas un miera nodrošinājuma vienības – ir nepieciešamas gan nacionālajām vajadzībām, gan atbalsta sniegšanai NATO. Papildus Latvija specializēsies aizsardzības pret radioaktīvo, bioloģisko un ķīmisko ieroču iedarbību, kā arī ūdenslīdzēju – atmīnētāju jomās.

Latvijas dalība programmā Partnerattiecības mieram

Kopš 1994.gada Latvija ir programmas Partnerattiecības mieram dalībniece. Tas ir bijis efektīvākais veids, kā sasniegt praktisko militāro sagatavotību atbilstoši NATO standartiem. Pateicoties dalībai programmā, NBS ir sasnieguši ievērojamu attīstības progresu un pašlaik īpašu uzmanību pievērš programmā Partnerattiecības mieram gūto iemaņu praktiskam pielietojumam, kā arī pieredzes apmaiņai un atbalsta sniegšanai citām programmas dalībvalstīm.

Programmas Partnerattiecības mieram ietvaros Latvija katru gadu izstrādā savu Individuālo sadarbības programmu ar NATO. Tajā ietilpst kursi, semināri, apmācības, militārās mācības un citi pasākumi. 2002.gadā Latvijas Individuālajā sadarbības programmā bija 179 programmas Partnerattiecības mieram pasākumi; 14 no tiem bija militārās mācības. Latvija piedalījās visos 179 Latvijas Individuālajā sadarbības programmā iekļautos pasākumos. 2003.gadā Latvijas Individuālajā sadarbības programmā iekļauti 164 pasākumi, tostarp 22 starptautiskās militārās mācības.

Latvija arī turpmāk piedalīsies programmā Partnerattiecības mieram. 2003.gadam Latvija no programmas piedāvātajiem sadarbības virzieniem ir noteikusi šādas prioritārās sadarbības jomas: pretgaisa aizsardzība, gaisa telpas pārvaldība un kontrole, sakaru un informācijas sistēmas vadība un kontrole, aizsardzība pret radioaktīviem, bioloģiskiem un ķīmiskiem ieročiem, svešvalodu apguve, militārā izglītība un apmācība.

Programmas Partnerattiecības mieram ietvaros Latvija NATO vadītajā operācijām ir pieteikusi:

vienu SzS 1.kājnieku bataljona (LATBAT) rotu;

militārās policijas vienību;

medīķu vienību;

nesprāgušas munīcijas neitralizēšanas vienību;

ātrgaitas patruļkuģi;

Latvijas kuģus no Baltijas valstu jūras spēku eskadriļas BALTRON (vienu mīnu traleri un vienu mīnu meklētāju).

Kopš 2002.gada Latvija pati sedz izdevumus, kas ir saistīti ar dalību programmas Partnerattiecības mieram pasākumos, tādējādi atbalstot un veicinot programmas attīstību, kā arī palielinot savu ieguldījumu tajā.

NBS savietojamības spējas ar NATO

Latvijas NBS un NATO spēku savietojamība ir būtisks priekšnoteikums veiksmīgai sadarbībai partnerības, miera nodrošināšanas, kara vai krīzes pārvarēšanas gadījumos.

Latvijas bruņoto spēku savietojamības spējas ar NATO apliecina mūsu vienību dalība miera nodrošināšanas operācijās Balkānu reģionā un Afganistānā.

Latvija jau kopš 1995.gada aktīvi piedalās arī NATO Plānošanas un pārskata procesā, kas ir svarīga programmas Partnerattiecības mieram sastāvdaļa. Plānošanas un pārskata process ir galvenais NATO projekts partnervalstu un kandidātvalstu bruņoto spēku savietojamības spēju ar NATO pilnveidošanas un kontroles jautājumos.

Sadarbības mērķi ar NATO

2000.gada martā Ziemeļatlantijas padome un Latvija vienojās par konkrētiem Sadarbības mērķiem ar NATO, kurus Latvijas aizsardzības sistēma apņemas īstenot sešu gadu laikā. Latvija līdz 2006.gadam ir apņēmusies izpildīt 53 sadarbības mērķus. To izpilde ir priekšnoteikums un rādītājs, kas apliecina Latvijas spējas sadarboties ar NATO bruņoto spēku vienībām un personālu Latvijā un ārpus tās.

Lai nodrošinātu savlaicīgu Sadarbības mērķu ar NATO izpildi, ir sastādīti Sadarbības mērķu ar NATO izpildes plāni, nosakot precīzus uzdevumus, termiņus un atbildīgās amatpersonas katram sadarbības mērķa uzdevumam.

Pēc 2002.gada novembrī saņemtā uzaicinājuma sākt iestāšanās sarunas NATO Latvijai izpildāmo uzdevumu loks būtiski nemainīsies. Lai pilnībā sagatavotos dalībai Ziemeļatlantijas aliansē, Sadarbības mērķus ar NATO nomainīs NATO Bruņoto spēku uzdevumi, kas atvērs pieeju tām jomām, kas Latvijai kā partnervalstij nebija pieejamas.

Reģionālās sadarbības kontekstā Latvija Plānošanas un pārskata procesa ietvaros aktīvi sadarbojas ar Lietuvu un Igauniju. Nozīmīga sadarbība šī procesa ietvaros ir izveidojusies arī ar Dāniju.

Latvijas dalība NATO vadītajās miera operācijās

Viens no programmas Partnerattiecības mieram mērķiem ir Latvijas dalība NATO vadītajās miera nodrošināšanas operācijās. Kopš 1996.gada Latvijas bruņoto spēku vienības un personāls ir piedalījies visās miera nodrošināšanas operācijās Balkānu reģionā, apliecinot mūsu apņemšanos būt ne tikai drošības patērētājiem, bet arī nodrošinātājiem.

2002.gada augustā SFOR misijā uz Bosniju - Hercegovinu devās Latvijas vienība no LATBAT 97 militārpersonu sastāvā, kas atradās misijā līdz 2003.gada februārim.

Kopš 2000.gada februāra Latvijas medicīnu vienība un militārās policijas vienība piedalījās Kosovā misijā (KFOR) Lielbritānijas kontingenta sastāvā. 2002.gadā Latvija piedalījās 5. un 6.rotācijā KFOR misijas ietvaros ar medicīnu (5 cilvēki) un militāro policistu (5 cilvēki) vienībām. 2002.gada vasarā Latvija dubultoja medicīnu un militāro policistu skaitu KFOR misijā, kā arī papildus nosūtīja nesprāgušas munīcijas neitralizēšanas vienību (5 cilvēki) darbam Norvēģijas kontingenta sastāvā.

Latvija piedalās arī Eiropas drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) novērotāju misijās. Latvijas novērotāji ir piedalījušies Bosnijas – Hercegovinas, Ziemeļkaukāza un Maķedonijas robežuzraudzības misijās, kā arī pārbaudes misijā Kosovā. 2002.gada augustā Latvija nosūtīja divus militāros novērotājus darbam EDSO novērotāju misijā Gruzijā.

5. SADARBĪBA AR EIROPAS SAVIENĪBU

Latvija atbalsta Eiropas Savienības (ES) Kopējās Eiropas drošības un aizsardzības politikas (EDAP) attīstību un jo īpaši - transatlantiskās saites saglabāšanu un sadarbības stiprināšanu starp ES un NATO. Šā iemesla dēļ Latvija pozitīvi vērtē 2002.gada decembrī Kopenhāgenā panākto vienošanos par NATO un ES sadarbības stiprināšanu.

2000.gada nogalē Latvija ES 15+15 valstu aizsardzības ministru sanāksmē piedāvāja savu militāro ieguldījumu EDAP attīstībā: Sauszemes spēku 1.kājnieku bataljona (LATBAT) vienību, sapieru, medicīnu un militārās policijas vienības, kā arī “LINDAU” klases mīnu iznīcinātāju. Šīs vienības ir pieteiktas arī NATO vadītajām operācijām. Visas minētās vienības spēj nodrošināt vienību personāla rotāciju, tādējādi nepārtraucot savu darbību. 2002.gada nogalē Latvija izvērtēja iespējas sniegt papildus ieguldījumu ES militāro spēju stiprināšanā un pieņēma lēmumu, ka papildus tiks piedāvāti vēl divi virsnieki dienestam ES spēku štābos.

Pēc 2002.gada decembrī Kopenhāgenā saņemtā uzaicinājuma iestāties ES palielināsies Latvijas iesaistīšanās ES lēmumu pieņemšanas procesā. Tādēļ jau 2002.gada nogalē AM pārskatīja tās ES komitejas, kuru darbā tā plāno piedalīties EDAP ietvaros (Militārā komiteja, Militārās komitejas un aizsardzības padomnieku darba grupas). Latvija ir izraudzījusies savus pārstāvjus sadarbībai ar Politikas un drošības komiteju, Militāro komiteju un Militāro štābu. Vienlaicīgi aktīvi tiek izmantota iespēja piedalīties diskusijās un militāro ekspertu konsultācijās. AM izvērtē iespēju palielināt militārpersonu skaitu Latvijas pārstāvniecībā NATO sadarbībai ar ES militārajām struktūrām.

6. DARBS MILITĀRĀ PERSONĀLA ATTĪSTĪBAS JOMĀ

Izvērtējot demokrātiskās valstīs pieņemtos bruņoto spēku principus personāla vadības un administrēšanas jomā, ieviešot NATO pamatprincipus Latvijas NBS, kā arī lai nodrošinātu objektīvu un vispusīgu profesionālā dienesta karavīru izvērtēšanu un atlasī atbilstoši dienesta pienākumu un uzdevumu izpildes kvalitātei, AM un NBS tika turpināta **karavīru izvērtēšanas un atestācijas sistēmas** pilnveidošana. Tās mērķis ir sekmēt karavīru dienesta gaitas un karjeras plānošanas procesa uzlabošanu NBS.

2002.gadā Zviedrijas Aizsardzības ministrijas pārstāvji pabeidza BALTPERS projekta ieviešanu. Tika izstrādāti kara laika struktūras veidošanas un komplektēšanas posmi. Tas nodrošina NBS štāba Stratēģiskās plānošanas departamentam iespēju plānot vienību miera un kara laika struktūras.

Lai NBS vadībai sniegtu nepieciešamo palīdzību obligātā militārā dienesta jautājumu risināšanā, kā arī apspriestu un izstrādātu rekomendācijas vadības līmenī, ir izveidota **Obligātā militārā dienesta padome**. Tā sastāv no deviņiem locekļiem, kas pārstāv dažādas AM pakļautībā un pārziņā esošas struktūras. Padomes galvenie uzdevumi ir izvērtēt un noteikt obligātā militārā dienesta attīstības virzienus, kā arī koordinēt NBS, Militārā dienesta iesaukšanas centra un Valsts militārā dienesta pārvalžu sadarbību obligātā militārā dienesta jautājumu risināšanā.

NBS vienībās un apakšvienībās darbojas obligātā militārā dienesta **kareivju pārstāvju sistēma**. Tās mērķis ir veicināt NBS apakšvienību vienotību un uzticēšanos starp profesionālā un obligātā militārā dienesta karavīriem, kā arī nodrošināt obligātā dienesta karavīru sadzīves apstākļu uzlabošanu.

NBS **Rekrutēšanas un atlases centra (RAC)** galvenais uzdevums ir apzināt un atlasīt kandidātus aktīvā dienesta un rezerves virsnieku apmācībai, kā arī nodrošināt NBS vienības ar profesionālā dienesta karavīriem. 2002.gadā RAC organizēja vairākus pasākumus un aktīvi sadarbojās ar dažādām valsts, pašvaldības un mācību iestādēm, informējot par virsnieka profesijas apgūšanas iespējām un veicot potenciālo virsnieku apmācības kandidātu apzināšanu. RAC veica profesionālo kandidātu atlasī gan studijām militārajās mācību iestādēs, gan profesionālajam dienestam.

7. MILITĀRĀS IZGLĪTĪBAS, ZINĀTNES UN SVEŠVALODU APMĀCĪBAS ATTĪSTĪBA

Militārās izglītības un apmācības politikas izstrāde

2002.gadā turpinājās Latvijas militārās izglītības sistēmas pilnveidošana. Tika izstrādāta un apstiprināta "LR Nacionālo bruņoto spēku virsniekvietnieku sastāva militārās izglītības koncepcija", kā arī sagatavoti vairāki normatīvie dokumenti, kas regulē iepriekšējos gados izstrādātās virsnieku izglītības koncepcijas ieviešanu un informatīvie materiāli par militārās izglītības iegūšanas iespējām.

Jaunatnes patriotiskā audzināšana un izglītošana valsts aizsardzības jomā

Sadarbībā ar Zemessardzes Jaunsardzes daļu un Valsts militārā dienesta pārvaldēm, tika veikts jaunatnes patriotiskās audzināšanas darbs. 2002.gadā Jaunsargu organizācijā bija iesaistījušies 6 850 jaunieši. 24 vidējās izglītības mācību iestādēs, ar kurām AM ir noslēgusi sadarbības līgumu, 830 vecāko klašu skolēni apguva valsts aizsardzības mācību. Kazdangas tehnikumā un Aizkraukles aroddidzusskolā 180 jaunieši papildus savai civilajai profesijai apguva vairākas militārās profesijas. 2002.gadā darbam ar jauniešiem AM izlietoja Ls 324 639.

Svešvalodu mācību organizācija

Viens no svarīgākajiem priekšnoteikumiem sekmīgai starptautiskajai sadarbībai ir labas svešvalodu - galvenokārt angļu, franču un vācu - zināšanas. Lai nodrošinātu iespēju apgūt angļu valodu NBS struktūrvienībās, 90.gadu vidū tika izveidoti septiņi angļu valodas mācību centri - divi Rīgā un pa vienam Cēsīs, Rēzeknē, Ādažos, Liepājā un Lielvārdē. 2002.gadā uz pastāvošo mācību centru bāzes tika izveidota NBS Valodu skola ar sešām mācību nodaļām (Rīgā, Cēsīs, Rēzeknē, Ādažos, Lielvārdē un Liepājā), kas darbu sāka 2003.gada 1.janvārī. NBS Valodu skolas izveidošanas mērķis ir uzlabot svešvalodu mācību sistēmu, nodrošinot centralizētu svešvalodu apmācību procesu aizsardzības sistēmā. Valodu skolas mācību nodaļās notiek intensīvā angļu valodas apmācība, bet nākotnē tiek plānots organizēt arī neintensīvos angļu valodas mācību kursus. Vācu valodas intensīvās mācības karavīriem un franču valodas mācības kadetiem notiek Nacionālajā aizsardzības akadēmijā. Savukārt AM darbiniekiem tiek organizēti angļu un franču valodas mācību kursi ar intensitāti 2-3 reizes nedēļā.

Aizsardzības sistēmā strādā/dien 3 vācu, 1 franču un 36 angļu valodas pasniedzēji. 2002.gada beigās 3 metodiķi uzsāka NATO STANAG 6001 angļu valodas testu sagatavošanu.

Starptautiskās sadarbības ietvaros aizsardzības sistēmā strādājošās/ dienošās amatpersonas apgūst svešvalodas un militāro terminoloģiju arī ārvalstīs - Kanādā, Lielbritānijā, Slovēnijā, Ungārijā, Luksemburgā un citur.

Zinātniski pētnieciskās darbības koordinēšana aizsardzības jomā

2002.gadā tika izstrādāts AM reglaments “Noteikumi pētniecisko projektu pieteikšanai un izpildei”. Tas reglamentē AM atbalstīto zinātniski pētniecisko darbību. Lai nodrošinātu AM nepieciešamo pētījumu veikšanu, tika noslēgti sadarbības līgumi ar Latvijas Zinātņu akadēmiju, Rīgas Tehnisko universitāti un Latvijas Universitāti. Sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju tika organizēta valsts pārvaldes institūciju pasūtīto pētījumu veikšana valsts aizsardzības jomā. 2002.gadā AM pasūtīja sešu zinātniski pētniecisko projektu izstrādi par Ls 23 000:

- Latvijas Republikas militārpersonu vides izglītības un apmācības sistēmas izveides pamatprincipi un ieviešanas mehānisms NBS un Nacionālajā aizsardzības akadēmijā;
- Patoloģiskie stresa lūzumi, to etioloģija, prognoze un profilakse;
- Speciālo spēku sausās pārtikas devas izstrāde paaugstinātas fiziskas un psiholoģiskas slodzes apstākļiem;
- Karavīru fiziskā sagatavošana valsts aizsardzībai;
- Vienotas, uz visu sabiedrību orientētas, militāri lietišķo sporta veidu struktūras izveide;
- Jaunatnes patriotiskā audzināšana valsts aizsardzībai.

AM finansēja divu pētījumu veikšanu (Ls 12 000):

- Latvijas austrumu pierobežas teritorijas vides kvalitātes fitoindikatīvais vērtējums;
- Vides kvalitātes fitoindikatīvais vērtējums Ventspils apkārtnē.

Lai nodrošinātu starptautisko sadarbību valsts aizsardzībai nepieciešamo pētījumu jomā, 2002.gada decembrī tika nominēts nacionālais koordinators sadarbībai ar NATO Pētniecības un tehnoloģijas organizāciju.

8. STARPTAUTISKĀ MILITĀRĀ SADARBĪBA

Divpusējā sadarbība

AM ir izveidojusies sadarbība ar vairāk nekā 30 valstīm. Līdz 2002.gada beigām vienošanās līgumi par sadarbību bija parakstīti ar 26 valstīm. 2003.gadā tiks noslēgti līgumi vēl ar piecām valstīm (Portugāli, Slovēniju, Maķedoniju, Albāniju un Šveici).

Latvijas Republikā ir akreditēti 25 valstu militārie atašēji. Latvija savus militāros atašējus ir akreditējusi ASV, Kanādā, Polijā, Ukrainā, Lietuvā, Igaunijā, Zviedrijā, Somijā, Dānijā, Norvēģijā, Islandē, Vācijā, Austrijā, Šveicē, Lielbritānijā, Nīderlandē, Čehijā, Slovākijā, Ungārijā, Francijā, Beļģijā, Spānijā un Luksemburgā. ASV strādā arī AM civilais pārstāvis. 2003.gadā militāros atašējus plānots akreditēt Itālijā, Portugālē, Grieķijā, Turcijā, Bulgārijā, Rumānijā un Krievijā.

Latvija aizvien lielāku uzmanību pievērš tam, lai no drošības un palīdzības saņēmēja kļūtu arī par drošības sniedzēju. Vairāk nekā desmit gadu laikā uzkrātā pieredze demokratizācijas un aizsardzības sistēmas veidošanas un attīstības procesā dod iespēju dalīties pieredzē ar citām valstīm, īpašu uzmanību veltot bijušās PSRS valstīm, kurām ir līdzīga pagātnes pieredze. Latvija ir gatava sniegt konsultācijas un ekspertu palīdzību, apmācīt civilo un militāro personālu, kā arī palīdzēt materiāli.

Sadarbība ar **Amerikas Savienotajām Valstīm** ir viena no Latvijas aizsardzības politikas divpusējo attiecību prioritātēm. 2002.gadā viens no svarīgākajiem sadarbības projektiem bija ASV ekspertu grupas *Team Latvia* darbība Latvijas AM. ASV eksperti sadarbībā ar AM un NBS speciālistiem izstrādāja plānošanas, programmēšanas un budžeta veidošanas sistēmu, apgādes sistēmu, vadības, kontroles, sakaru un informācijas (C4I) sistēmu, personāla sistēmu un AM dokumentu administrēšanas sistēmu. ASV finansē ar NATO savietojamas komunikāciju sistēmas attīstību un BALTNET Reģionālās gaisa telpas iniciatīvas attīstību, Jūras spēku mīnu meklēšanas radaru. ASV piešķirtie finansiālie līdzekļi tika izmantoti vairāku NBS vienību materiāli tehniskajam nodrošinājumam. Aktīva sadarbība notiek starptautiskās izglītības un apmācības programmas (IMET) ietvaros. Latvijas speciālisti mācās ASV augstākajās militārajās mācību iestādēs, apmeklē specializētos kursus, apgūst angļu valodu gan ASV, gan Latvijā izveidotajos valodas mācību centros. Katru gadu apmēram 40 – 60 Latvijas militārā personāla pārstāvjiem ir iespēja piedalīties specializētajos mācībuursos ASV. Kopš 1993.gada Latvijā darbojas ASV Militārās sadarbības grupa (MLT). Tās ietvaros notiek ASV Mičiganas štata Nacionālās gvardes sadarbība ar Zemessardzi. 2002.gada aprīlī MLT funkcijas pārņēma ASV Aizsardzības sadarbības birojs. 2002.gadā vides aizsardzības jomā turpinājās sadarbība ar ASV Vides aizsardzības aģentūru, ASV Aizsardzības departamentu un ASV Nacionālo gvardi.

Aktīva sadarbība ar **Dāniju** notiek vairāku projektu ietvaros. Tie paredz virsnieku izglītības iegūšanu Dānijas Jūras spēku un Gaisa spēku militārajās akadēmijās, konsultācijas par Instruktoru mācību centra izveidi Cēsīs, vispusīgu palīdzību Nacionālajai aizsardzības akadēmijai, apmācību civilās un militārās sadarbības jomā, meklēšanas un glābšanas operāciju veikšanā, konsultācijas par Rīcības plāna dalībai NATO jautājumiem u.c.. 2002.gadā tika saņemts apgādes vadības sistēmas “CONCORDE” dāvinājums. Kopš 2000.gada Latvijas NBS štābā strādā Dānijas militārais padomnieks operatīvās plānošanas jautājumos. No 2002.gada augusta līdz 2003.gada janvārim Dānijas kontingenta sastāvā Latvijas rota piedalījās SFOR misijā Bosnijā – Hercegovinā.

Ar **Vāciju** notiek sadarbība apmācības jomā. NBS pārstāvji mācās vairākās Vācijas mācību iestādēs. Laba sadarbība ir izveidojusies starp Vācijas un Latvijas militārās medicīnas dienestiem un militārajiem orķestriem. Regulāri notiek ekspertu sarunas plānošanas, vides aizsardzības, kartogrāfijas un militārpersonu apmācības jautājumos. BALTCIS projekta ietvaros tiek ieviesta ar NATO savietojama komandas un kontroles, sakaru un informācijas sistēma. 2002.gadā Latvija saņēma materiāli tehniskos līdzekļus un rezerves daļas JS kuģim “Namejs”. Vācijas padomnieks Latvijas JS konsultē apgādes jautājumos. Katru gadu Latvijas JS piedalās Vācijas rīkotajās mīnu meklēšanas mācībās.

Daudzpusēja ir Latvijas sadarbība ar **Lielbritāniju**. No 1999.gada AM strādā Lielbritānijas padomniece, kas ir palīdzējusi izveidot un ievest Rietumu standartiem atbilstošu plānošanas, programmēšanas un budžeta izstrādes sistēmu. Lielbritānija ir sniegusi lielu ieguldījumu angļu valodas apmācībā. Angļu valodas apgūšana notiek gan Latvijā, gan Lielbritānijā. Viena no svarīgākajām sadarbības jomām ir NBS apmācību sistēmas izveide. To koordinē Britu Militāro padomnieku apmācības grupas centrs, kura organizētajosursos regulāri mācās Latvijas militārpersonas. 2002.gadā Latvijas NBS medicīnu un militārās policijas vienības piedalījās KFOR operācijās Kosovā Lielbritānijas kontingenta sastāvā.

Sadarbība ar **Franciju** galvenokārt notiek virsnieku apmācības jomā, nodrošinot apmācības iespējas Sauszemes, Gaisa un Jūras spēku, kā arī NBS SUV pārstāvjiem. Francija sniedz atbalstu franču valodas apguves jomā. Nākotnē galvenie sadarbības virzieni būs virsnieku un instruktoru apmācība. Sadarbība notiek arī politiskajā līmenī, apmainoties ar aktualitātēm drošības politikas jautājumos.

Nozīmīgākie projekti, kas tiek realizēti ar **Norvēģijas** atbalstu, ir Nesprāgušas munīcijas neitralizēšanas skolas, JS Mācību centra un Baltijas valstu Ūdenslīdzēju mācību centra izveidošana un attīstība. BALNET projekta ietvaros Norvēģija palīdz gaisa telpas novērošanas un informācijas tehnoloģijas attīstības jomā. 2002.gadā NBS štābā darbu sāka Norvēģijas padomniece personāla plānošanas jautājumos. No 2002.gada jūlija Latvijas nesprāgušas munīcijas neitralizēšanas speciālisti Norvēģijas kontingenta sastāvā piedalās operācijās Kosovā.

Latvijas un **Kanādas** divpusējā sadarbība militārajā jomā notiek Militārās apmācības palīdzības programmas (*MTAP*) ietvaros. Viens no programmas galvenajiem virzieniem ir angļu un franču valodas apmācība. Kanādā Latvijas aizsardzības sistēmas pārstāvji miera uzturēšanas operāciju vajadzībām mācās dažādos specializētajosursos.

Latvija ir ieinteresēta sadarbības attīstīšanā arī ar Dienvidēiropas valstīm. 2001.gadā tika parakstīts sadarbības līgums ar **Spāniju** un notika pirmās divpusējās sarunas. Plānots intensificēt sadarbību ar **Itāliju**. Sadarbība ar **Turciju** notiek apmācību jomā. Vairāki NBS pārstāvji katru gadu apmeklē dažādus kursus programmas Partnerattiecības mieram mācību centrā Ankarā. 2002.gadā tika parakstīts sadarbības līgums ar **Grieķiju** un notika pirmās divpusējās sarunas.

2002.gadā liela vērība tika pievērsta divpusējās sadarbības nostiprināšanai ar jaunajām NATO dalībvalstīm – Poliju, Čehiju un Ungāriju. Latvijai ir ļoti nozīmīga šo valstu integrācijas procesā NATO uzkrātā pieredze. 2002.gadā turpinājās sadarbība ar **Poliju** vides aizsardzības jomā. Tika panākta vienošanās par materiāli tehnisko līdzekļu nodošanu Latvijas NBS vajadzībām. 2002.gadā pirmais Latvijas pārstāvis sāka studijas Polijas Jūras akadēmijā.

Čehijas Republika nodrošina militārās mācības augstākā līmeņa virsniekiem. Tā ir palīdzējusi lauka nodrošinājuma jomā, kā arī jautājumos, kas saistīti ar krīzes vadību un integrāciju NATO. Vairāki aizsardzības sistēmas pārstāvji ir apguvuši zināšanas militārajās izglītības iestādēs Viškovā un Brno. Čehijas Republika palīdz attīstīt Latvijas aizsardzības spējas pret kodolieročiem, bioloģiskajiem un ķīmiskajiem ieročiem.

Kontakti tiek attīstīti arī ar valstīm, kas nav NATO locekles, bet kuru atbalsts un pieredze Latvijai ir būtiska. Visaktīvākā sadarbība notiek ar **Zviedriju**, kas ietver vairākus apjomīgus ilgtermiņa projektus. Sadarbība notiek militārā personāla apmācības un vides aizsardzības jomā - katru gadu Latvijas aizsardzības sistēmas pārstāvji mācās dažādās Zviedrijas militārajās augstskolās. Zviedrija konsultē personāla sistēmas izveidē un plānošanā. Jūras spēki sadarbojas jūras un krasta novērošanas jomā, kā arī kopīgi piedalās nesprāgušas munīcijas meklēšanas un neitralizēšanas operācijās. Gaisa spēkiem tiek sniegtas konsultācijas par gaisa telpas novērošanas un kontroles sistēmu. No Zviedrijas Latvija ir saņēmusi militārā ekipējuma un ieroču dāvinājumu trim sauszemes spēku bataljoniem un vienam pretgaisa aizsardzības bataljonam.

2002.gadā tika parakstīts pirmais sadarbības plāns ar **Somiju**, kas paredz sadarbību mobilizācijas, ieroču kontroles un iegādes plānošanas jautājumos.

2002.gadā NBS jaunākie virsnieki un instruktori apmeklēja specializētos kursus **Šveicē**. Ir aktivizējušies kontakti militāri politiskajā līmenī.

Sadarbība ar **Ukrainu** notiek vides aizsardzības, ģeoinformācijas, kartogrāfijas un ģeodēzijas jomās. Ņemot vērā Ukrainas paziņojumu par vēlēšanos iestāties NATO, AM savā 2003. gada sadarbības plānā ir iekļāvusi konsultāciju sniegšanu par Latvijas pieredzi integrācijai NATO un NBS restrukturizāciju, kā arī pieredzes apmaiņas vizītes.

Latvija kopīgi ar Lietuvu un Igauniju koordinē sadarbību ar **Gruziju**. Galvenie sadarbības virzieni ir aizsardzības plānošana un demokratizācijas procesu īstenošana. Gruzijas bruņoto spēku pārstāvjiem ir piedāvāta iespēja mācīties ūdenslīdzējuursos Baltijas valstu Ūdenslīdzēju mācību centrā. Latvija Gruzijai ir piedāvājusi savas sakaru iekārtas.

9. BALTIJAS VALSTU MILITĀRĀ SADARBĪBA

Viena no Latvijas drošības un aizsardzības politikas prioritātēm ir Baltijas valstu sadarbība aizsardzības jomā, kas ir būtisks reģiona drošības priekšnosacījums. Tāpēc Latvija ir aktīva Baltijas valstu militārās sadarbības veicinātāja. Kopīgi aizsardzības pasākumi ir ne tikai efektīvāki, bet arī rada labākus priekšnoteikumus Baltijas valstu partnerībai ar NATO.

2002.gadā tika turpināts jau iepriekšējos gados uzsāktais Baltijas valstu militārās sadarbības projektu baltifikācijas process, kura ietvaros Baltijas valstis pārņēma projektu vadību un finansēšanu. 2002.gadā tika aizsākta Baltijas valstu sadarbība krīzes vadības jomā.

Baltijas valstu miera uzturēšanas bataljons (BALTBAT)

2002.gada beigās noslēdzās BALTBAT baltifikācijas process. 2002.gadā Latvijas karavīri BALTSQN 5 un BALTSQN 6 kontingentu sastāvā piedalījās SFOR misijā Bosnijā – Hercegovinā.

2002.gadā BALTBAT piedalījās vairākās mācībās, piemēram, no 1.līdz 15.martam Polijā lielākajās NATO programmas Partnerattiecības mieram mācībās Austrumeiropā “STRONG RESOLVE 2002”, no 14. līdz 21.septembrim Paldiskos, Igaunijā – bataljona lauka mācībās “BALTIC EAGLE 2002”.

Baltijas valstu jūras spēku eskadra (BALTRON)

Latviju BALTRON eskadrā pārstāv mīnu traleri “Viesturs” un “Imanta” un mīnu meklētājs “Namejs”.

2002.gada martā BALTRON piedalījās NATO programmas Partnerattiecības mieram mācībās “STRONG RESOLVE 2002” Vācijas un Polijas teritoriālajos ūdeņos, bet no 14.oktobra līdz 29.oktobrim – “OPEN SPIRIT 2002”, kas notika Latvijas teritoriālajos ūdeņos.

BALTRON projekta ietvaros notika Baltijas valstu Jūras spēku apmācību bāzes izveide un attīstība Liepājā :

- 2001.gada 1.decembrī tika atklāta BALTRON Pretmīnu skola. Tajā tiek apmācīti Baltijas valstu “LINDAU” klases sonoru operatori. 2002.gadā Pretmīnu skolā notika 8 apmācību kursi, apmācības pabeidza 75 kursanti;
- 2001.gada 27.septembrī tika atklāts Baltijas valstu Pretmīnu aprīkojuma remonta centrs. Tajā tiek veikta sonoru tehniskā apkope un remonts;
- 2001.gadā darbu sāka Baltijas valstu Ūdenslīdēju mācību centrs. 2002.gadā mācību centrā notika šādas apmācības: barokameru operatoru kurss, divi kuģu ūdenslīdēju kursi, ūdenslīdēju atmiņētāju kurss un ūdenslīdēju darbu vadītāju kurss.

BALTRON ietvaros darbojas Sakaru speciālistu skola Igaunijā un Kuģu artilēristu mācību centrs Lietuvā.

Baltijas valstu vienota gaisa kontroles sistēma (BALTNET)

2002.gadā BALTNET projekta galvenie darbības virzieni bija BALTNET sistēmas uzlabošana un modernizēšana, personāla apmācība, kā arī BALTNET integrācijas attīstība NATO gaisa telpas novērošanas sistēmā (NATINAEDS).

Lai nodrošinātu BALTNET datu uztveršanas un pārraides drošību atbilstoši NATO standartiem, notika Nacionālo centru Igaunijā, Latvijā un Lietuvā, kā arī Reģionālā apvienotā gaisa novērošanas koordinācijas centra (RASCC) drošības režīmu pilnveidošana.

2002.gada novembrī NBS Gaisa spēku Informācijas centrā tika uzstādīts lidojumu plānu apstrādes dators un programmatūra, kas ļaus Latvijā BALTNET sistēmai pieslēgt 8 lokatorus.

Saskaņā ar Gaisa telpas novērošanas sistēmas koncepciju 2003.gadā tiks uzlabots Radiotehniskais postenis Lielvārdē. 2003.gada rudenī Audriņos tiks uzstādīts trīsdimensiju tālas darbības lokators. Tas nodrošinās iespēju pilnībā novērot un kontrolēt Latvijas gaisa telpu. Šis ir pirmais lielākais valsts aizsardzību spēju stiprināšanai nepieciešamais pirkums kopš Latvijas neatkarības atjaunošanas.

Baltijas aizsardzības koledža (BALTDEFCOL)

Baltijas aizsardzības koledža BALTDEFCOL ir dibināta 1998.gadā Tartu, Igaunijā. Koledžas uzdevums ir sagatavot bataljona komandējošā līmeņa virsniekus (Apvienotās vadības un štāba kurss), kā arī vecākos virsniekus darbam dažāda līmeņa štābos (Pulkvežu kurss). Koledžā apgūstams arī civildienesta ierēdņu kurss. Tas ir paredzēts Baltijas valstu Aizsardzības, Ārlietu un Iekšlietu ministriju ierēdņiem, kas nodarbojas ar drošības un aizsardzības jautājumiem. BALTDEFCOL ir izveidojies par lielāko šāda veida mācību iestādi Austrumeiropā.

2002.gada 22.jūnijā notika BALTDEFCOL Apvienotās vadības un štāba kursa un Pulkvežu kursa izlaidums. Tos absolvēja 10 virsnieki no Latvijas.

2002.gadā 6.augustā mācības sāka ceturtais Apvienotās vadības un štāba kurss, kurā mācās 12 pārstāvji no Latvijas. Otrajā Pulkvežu kursā mācās 2 Latvijas pārstāvji. 6.augustā mācības sāka otrais BALTDEFCOL organizētais Baltijas valstu civildienesta ierēdņu kurss. Tajā piedalījās 5 ierēdņi no Latvijas AM.

Aizsardzības koledžā ir izveidots Reģionālo drošības studiju institūts, kurā tiks sagatavoti nākamie koledžas pasniedzēji. Baltijas valstu augstskolu politikas zinātnes studentiem institūtā būs iespēja studēt maģistrantūras programmā.

BALTDEFCOL ilgtermiņa attīstības plāns paredz koledžas finansējuma pārņemšanu no Baltijas valstu puses līdz 2004.gadam, bet no 2003.gada - pakāpenisku mācību spēku vietu pārņemšanu.

Baltijas valstu kopējā militārā vadības un kontroles (C2) informācijas sistēma (BALTCIS)

Projekts, kas tika sākts 2001.gadā, nodrošinās vienotas informācijas vadības un kontroles sistēmas izveidošanu Baltijas valstīs. 2002.gada 10.decembrī Baltijas valstu aizsardzības ministru tikšanās laikā tika panākta vienošanās, ka sistēmas centrālais serveris tiks izvietots Latvijā.

Baltijas valstu bruņoto spēku štābu praktiskā sadarbība

Lai turpinātu 2001.gadā aizsākto Baltijas valstu bruņoto spēku štābu sadarbību operacionālajā plānošanā, militāro risku informācijas apmaiņā, stratēģiska līmeņa dokumentu izstrādē un citos jautājumos, tika izstrādāta šo sadarbību reglamentējoša pastāvīga vienošanās. 2002.gadā notika pirmais BALTDEFCOL seminārs "AMBER Workshop". To paredzēts rīkot katru gadu.

10. 2002.GADA BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMS

2002.gadā AM budžets bija 68 348 803 lati jeb 1,33% no IKP. Dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem bija 66 484 883 lati jeb 97,79% no AM budžeta. Plānotie AM maksas pakalpojumi un citi ieņēmumi (ieņēmumi no iznomātiem objektiem, ZS pakalpojumi apsardzes nodrošināšanai, NBS Sporta kluba pakalpojumi u.c.) bija 1 843 459 lati jeb 2,21% no AM budžeta, bet faktiskā ieņēmumu izpilde – 1 526 009 lati. Faktiskais pieejamais finansējums bija 68 010 892 lati, jo Zemessardzes ieņēmumi apakšprogrammā 22.05.00 “Sauszemes spēki” netika izpildīti par 317 450 latiem. 2002.gada beigās AM faktiski neapgūtie finansu līdzekļi bija 46 625 lati.

Aizsardzības ministrijas līdzekļu izlietojums

Nr. p.k.		2001.gads	2002.gads	
		Faktiskā izpilde (Ls)	Apstiprināts likumā (Ls)	Faktiskā izpilde (Ls)
1.	Ieņēmumi kopā:	47 867 481	68 328 342	67 990 431
1.1	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	46 214 691	66 484 883	66 484 883
1.2	Maksas pakalpojumi un citi ieņēmumi	1 652 790	1 843 459	1 505 548
2.	Izdevumi kopā:	47 816 220	68 348 803	67 958 707
2.1	Uzturēšanas izdevumi kopā:	43 091 433	55 795 957	55 445 434
2.1.1.	Atalgojumi	16 541 994	18 505 821	18 366 094
2.1.2	Komandējumi	1 317 850	2 225 203	2 270 424
2.1.3	Subsīdijas un dotācijas	3 656 238	7 189 441	7 159 306
2.2	Izdevumi kapitālieguldījumiem kopā:	4 724 787	12 552 846	12 513 273
2.2.1	Inventāra iegāde	1 380 122	2 517 607	2 277 676
2.2.2	Kapitālais remonts	18 860	1 020 199	1 237 091
2.2.3	Investīcijas	3 170 080	8 996 830	8 980 664
3.	Nodarbinātība:			
3.1.	Faktiskais nodarbināto skaits	7 384	8 448	7 306
3.2.	Vidējā darba alga	187	182	209

10.1. Investīcijas un kapitālās iegādes

Investīcijas

2002.gadā investīcijām izlietoti 8 980 664 lati jeb 13,22% no AM budžeta.

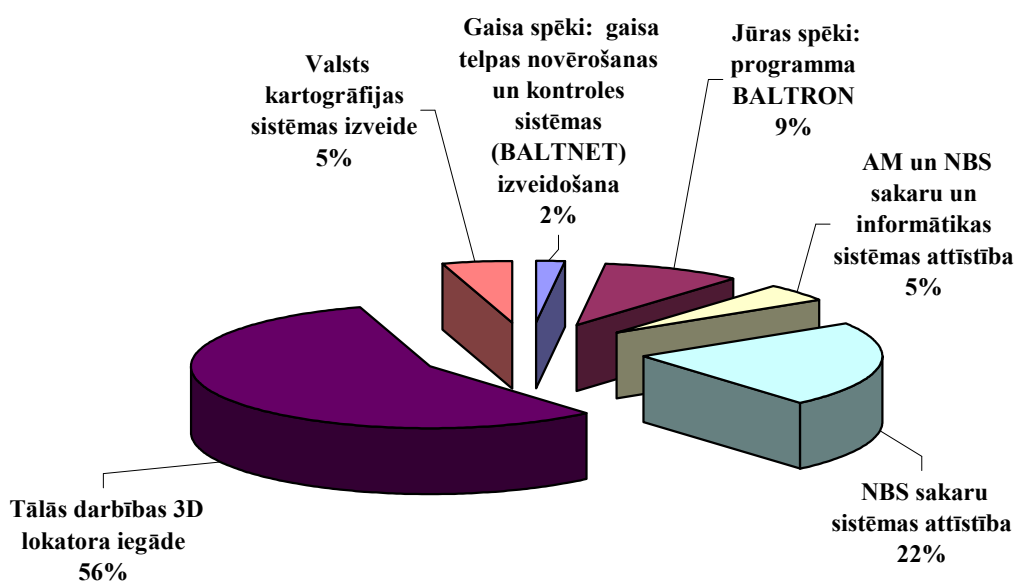
AM Valsts investīciju programmas (VIP) ietvaros tika veikti septiņi projekti:

Investīciju projekti	milj. Ls
Gaisa spēki: gaisa telpas novērošanas un kontroles sistēmas (BALTNET) izveidošana	0,166
Jūras spēki: programma BALTRON	0,855
AM un NBS sakaru un informātikas sistēmas attīstība	0,428
NBS sakaru sistēmas attīstība	2,000
Tālās darbības 3D radara iegāde	5,109
Valsts kartogrāfijas sistēmas izveide	0,439
Aizsardzības ministrijai kopā	8,997

Pēc grozījumiem likumā “Par valsts budžetu 2002.gadam” Valsts investīciju programmas kopējā summa samazinājās par 0,556 milj. latu. Tas saistīts ar izmaiņām 2 projektu realizācijā:

- projektā “Tālās darbības 3D radara iegāde” summa samazinājās par 0,575 milj. latu sakarā ar valūtas kursa svārstībām;
- projektā “Valsts kartogrāfijas sistēmas attīstība” summa palielinājās par 0,019 milj. latu.

Aizsardzības ministrijas Valsts investīciju programmas projekti

2002.gadā sakaru un informātikas attīstības jomā AM īstenoja 3 projektus. No tiem lielākā finansējuma daļa - 22% - tika piešķirta NBS sakaru sistēmas attīstībai:

- Sauszemes spēku sakaru sistēmas attīstība - 0,877 milj. latu;
- NBS štāba sakaru sistēmas attīstība - 0,727 milj. latu;
- Speciālo uzdevumu vienības sakaru sistēmas attīstība - 0,139 milj. latu;
- Militārās policijas sakaru sistēmas attīstība - 0,069 milj. latu;
- Gaisa spēku sakaru sistēmas attīstība - 0,058 milj. latu;
- Jūras spēku sakaru sistēmas attīstība - 0,130 milj. latu.

Projekta ietvaros tika iegādāta aparatūra, veikti priekšdarbi tās uzstādīšanai, apmācīts personāls un iegādātas nepieciešamās programmatūras.

Projekts "Valsts kartogrāfijas sistēmas izveide" veidoja 5% no kopējā AM VIP finansējuma. Projekta mērķis ir radīt mūsdienu prasībām atbilstošu valsts kartogrāfijas sistēmu.

Projektam "AM un NBS informātikas sistēmas attīstība" bija plānoti 5% no AM VIP finansējuma. Projekta ietvaros tika iegādātas jaunas programmas, datortehnika un veikta darbinieku apmācība darbam ar jaunām programmām.

Kopumā 32% no investētajiem līdzekļiem ieguldīti sakaru un informātikas jomas attīstībā.

Projekta "Gaisa spēki: gaisa telpas novērošanas un kontroles sistēmas (BALTNET) izveidošana" ietvaros, kas veido 2% no kopējā finansējuma, tika turpināta Baltijas valstu sadarbības attīstība, kā arī gatavota tehniskā un materiālā bāze projekta tālākai realizācijai.

Projektam "Jūras spēki: programma BALTRON" bija piešķirti 9% no kopējā finansējuma. 2002.gadā projekta ietvaros notika Tosmāres kanāla izbūve un Baltijas valstu Ūdenslīdzēju mācību centra izveidošana.

Projektam "Tālās darbības 3D radara iegāde" bija piešķirti 56% no AM VIP finansējuma. Tā ietvaros tika veikta iemaksa trīsdimensiju tālās darbības lokatora TPS-117 iegādei.

Visi AM 2002.gadā Valsts investīciju programmā iekļautie projekti tika realizēti saskaņā ar plānoto pasākumu grafiku un Valsts investīciju programmai paredzēto līdzekļu ietvaros.

Kapitālie izdevumi

Kapitālajiem izdevumiem tika izlietoti 3 532 609 lati jeb 5,20% no AM budžeta:

- kustamo īpašumu iegādei - 2 277 676 lati;
- mākslas priekšmetu un muzeja eksponātu iegādei - 5 416 lati;
- intelektuālo īpašumu iegādei - 12 426 lati;
- kapitālajiem remontiem - 237 091 lati.

10.2. Personāla uzturēšanas izmaksas

Personāla uzturēšanai tika izlietoti 28 440 672 lati jeb 41,85%:

- atalgojumam - 18 366 094 lati;
- valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām - 4 755 510 lati;
- ēdināšanas izdevumiem un uzturdevas kompensācijai naudā - 3 402 049 lati;
- formas tērpu iegādei - 897 504 lati;
- militārpersonu izdienas pensijām - 894 805 lati;
- kadetu stipendijām - 124 740 lati.

2002.gadā AM personāla uzturēšanai tika izlietoti 41,85% no kopējā AM budžeta. Formas tērpu un ietērpa (veļa, apģērbs, apavi) iegāde 2002.gadā notika centralizēti un līdzekļi tika plānoti apakšprogrammā 22.02.00. "Vispārējās vienības".

10.3. Vienību uzturēšanas izmaksas

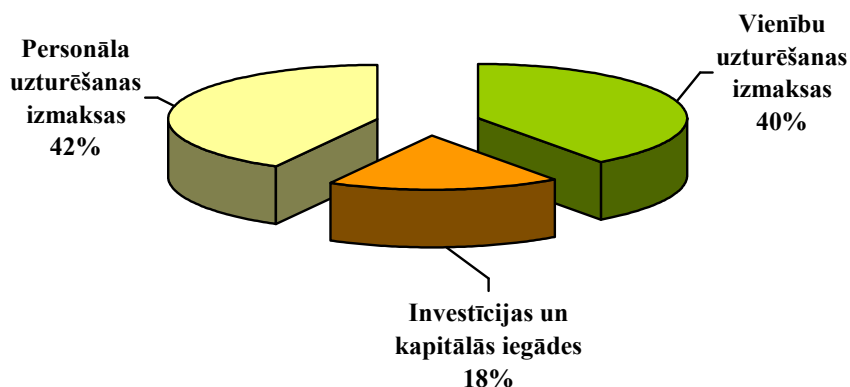
Vienību uzturēšanas izdevumi 2002.gadā bija 27 004 762 lati jeb 39,73% no AM budžeta. Vienību uzturēšanas izmaksās iekļauti visu veidu izdevumi, kas attiecas uz komunālajiem maksājumiem, degvielas iegādi, ekspluatācijas izmaksām, maksu par pakalpojumiem, enerģētisko materiālu iegādi, rezerves daļām, bruņojumu, munīciju un citiem specifiskas lietošanas materiāliem.

Galvenie izdevumi:

- sakari - 1 066 905 lati;
- VITAS pakalpojumi - 79 561 lati;
- komandējumi un dienesta braucieni - 2 270 424 lati;
- apkure, elektroenerģija un degvielas iegāde - 3 065 117 lati;
- medikamentu iegāde, veselības aizsardzības pasākumu apmaksa - 461 388 lati;
- bruņojuma, munīcijas un citu specifiskas lietošanas materiālu iegāde - 3 321 995 lati;
- ēku, būvju, telpu un kustamā īpašuma kārtējais remonts - 4 809 750 lati;
- ēku un būvju kapitālais remonts - 5 524 663 lati.

AM 2002.gada budžeta izpildes procentuālais sadalījums

11. VIDES AIZSARDZĪBAS PASĀKUMI AIZSARDZĪBAS SISTĒMĀ

Lai saglabātu augstus vides kvalitātes standartus, samazinātu piesārņojuma daudzumu un racionāli izmantotu dabas resursus, vides aizsardzības jautājumi tiek integrēti visu Latvijas tautsaimniecības nozaru un valsts pārvaldes sektoru attīstības plānos, tai skaitā arī aizsardzības sektorā.

Viens no svarīgākajiem NBS uzdevumiem vides aizsardzības jomā ir mantotā piesārņojuma likvidēšana savā pārvaldībā esošajās teritorijās un jūrā. Katru gadu NBS personāls uz sauszemes un jūrā iznīcina aptuveni 4000 liela kalibra munīcijas vienību. Kopš 2002.gada janvāra piesārņojuma novēršana jūrā ir viens no Jūras spēku uzdevumiem. 2002.gada augustā pie Liepājas jūrā tika organizētas starptautiskas piesārņojuma novēršanas mācības BALEX DELTA 2002, kurās kopā ar Jūras spēku Krasta apsardzes kuģu flotili piedalījās kuģi no citām Baltijas jūras reģiona valstīm.

NBS struktūrvienības ir aktīvi piedalījušās Vides valsts inspekcijas organizētajās maluzvejnieku aizturēšanas akcijās. Zemessargi un Jūras spēku Krasta apsardzes flotiles jūrnieki jau vairākus gadus ir aktīvi lašu nārsta aizsardzības akcijas atbalstītāji un līdzdalībnieki. Krasta apsardze 2002.gadā rīkoto reidu laikā no jūras ir izņēmusi nelikumīgi izvietotus tīklus desmitiem kilometru garumā.

NBS pievērš lielu uzmanību savu teritoriju sakopšanai un sakārtošanai. 2002.gadā tika izstrādāta Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas un reģistrācijas programma. Vadoties pēc tās, tika veikts AM un NBS valdījumā esošo teritoriju piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu vizuālais novērtējums un arhīvu informācijas izpēte, kā arī izveidota datu bāze par apsekotajām teritorijām.

Mobilo strēlnieku mācību centrā Ādažos veiksmīgi norit vides pārvaldības plāna ieviešana. Tika izstrādāta instrukcija “Reto un apdraudēto augu un dzīvnieku sugu un citu dabas vērtību aizsardzība Ādažu poligonā” un “Dabas lieguma “Lieluikas un Mazuikas ezers” dabas aizsardzības plāns”. Plāna īstenošanas ietvaros tika izgatavotas un dabas lieguma teritorijā uzstādītas speciālas vizuālās informācijas zīmes, kuru mērķis ir koordinēt un regulēt cilvēku plūsmu šajā teritorijā. Lai informētu par dabas aizsardzības plānā paredzētajiem pasākumiem, tika organizēta tikšanās ar vietējās pašvaldības, vides ministrijas un Latvijas Dabas fonda pārstāvjiem. Lielu interesi par Ādažu bāzes vides pārvaldības plānu ir izrādījuši Lietuvas un Igaunijas kolēģi. Tādēļ AM un NBS pārstāvji ir aktīvi līdzdalībnieki kaimiņvalstu bruņoto spēku organizētajos semināros par militāro bāzu apsaimniekošanas jautājumiem.

Turpinājās speciālās apmācību programmas izstrāde vides virsniekiem. 2002.gada rudenī Jūras spēku pārstāvjiem tika organizēts seminārs par jūras vides aizsardzības jautājumiem. Līdz 2003.gada beigām tiks izstrādāta vienota apmācību programma visām Baltijas valstīm.

2002.gadā sagatavoti un apstiprināti vairāki reglamenti: “Sadarbība ar valsts un pašvaldību vides aizsardzības institūcijām un citām iestādēm, organizējot nodarbības un mācības”, “Bīstamo vielu glabāšana”, “Vides aizsardzības pasākumu organizācija taktisko mācību laikā” un “Reto un apdraudēto augu un dzīvnieku sugu un citu dabas vērtību aizsardzība Ādažu poligonā”.

2002.gada augustā ar ASV Nacionālās gvardes atbalstu Rīgā tika organizēta starptautiska konference, kas bija veltīta Baltijas valstu un Baltijas jūras reģiona valstu, kā arī ASV aizsardzības sektora dažādu struktūru sadarbībai vides aizsardzības jomā. Konferencē piedalījās 60 pārstāvji no 14 valstīm. Tajā galvenā uzmanība tika veltīta Baltijas jūras reģiona valstu militāro struktūru sadarbības stratēģijas izstrādei vides aizsardzības jomā. Šī stratēģija būs pamats visu Baltijas jūras reģiona valstu aizsardzības sektoru sadarbības intensificēšanai un koordinācijai vides aizsardzības jomā.

11.1. Pārskats par padarīto kartogrāfijas un ģeogrāfiskās informācijas jomā 2002.gadā

2002.gadā turpinājās 1:50 000 un 1:250 000 mēroga topogrāfisko karšu izgatavošana, sagatavotas un iespiestas vairāku NBS mācību teritoriju kartes, izstrādāta tehnoloģija pilsētu plānu izgatavošanai, izgatavoti 1:25 000 mēroga topogrāfisko karšu paraugi, kā arī apzināti Ziemeļatlantijas alianses standarti karšu un digitālo ģeogrāfisko materiālu izgatavošanai. Vairākas no minētajām aktivitātēm ir iekļautas arī Latvijas Rīcības plānā dalībai NATO un atbilst atsevišķu Latvijas parakstīto NATO partnerības mērķu izpildei. Nozares vajadzībām tika iegādāti moderni tehniskie līdzekļi, kas nodrošina labāku karšu izgatavošanas kvalitāti un palielina informācijas izmantošanas tehnoloģiskās iespējas.

2002.gadā daudz paveikts, lai veicinātu nozares starptautisko sadarbību. Latvijas speciālisti piedalījās NATO un programmas Partnerattiecības mieram valstu Ģeogrāfiskajā konferencē, NATO Ģeogrāfisko standartu darba grupā, kartogrāfijas speciālistu seminārā Moldovā un NATO Ģeogrāfijas virsnieku kursā Vācijā. Divpusējo sadarbības plānu ietvaros notika ģeogrāfiskās informācijas ekspertu sarunas starp AM un NBS un Lielbritānijas, Čehijas un Polijas militāro ģeogrāfisko dienestu pārstāvjiem. AM un NBS speciālisti piedalījās 7.reģionālajā Baltijas valstu kartogrāfijas seminārā Tallinā.

2003.gadā plānota kartogrāfijas un ģeogrāfiskās informācijas nozaru tālāka attīstība. To galvenie virzieni būs struktūras paplašināšana, Rīcības plāna NATO paredzēto uzdevumu un partnerības mērķu izpilde, speciālistu apmācība un starptautiskās sadarbības veicināšana, sadarbības līgumu parakstīšana ar Baltijas valstu līdzīgām struktūrvienībām, kā arī vairāku NATO valstu attiecīgajiem dienestiem. Turpināsies gan iepriekšminēto mērogu - 1:50 000 un 1:250 000, gan citu karšu izgatavošana, kā arī NATO standartizācijas dokumentu piemērošana.

12. AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS IEKŠĒJĀ AUDITA 2002.GADA DARBĪBAS PĀRSKATS

2002.gadā Audita departaments ir izanalizējis, pārbaudījis un novērtējis AM, AM padotībā esošo institūciju un NBS iekšējās kontroles sistēmas. Veikto auditu rezultāti liecina, ka kopumā iekšējās kontroles sistēmas ir izveidotas un darbojas efektīvi. Valdības programmu īstenošanā tiek sasniegti izvirzītie mērķi, to nodrošināšanai izmantotie resursi atbilst attiecīgo organizāciju noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem, programmu īstenošanā netiek pieļauta izšķērdība vai nepareiza vadība.

Neraugoties uz to, ir jāturpina un jāintensificē darbs AM, AM padotībā esošajās institūcijās un NBS iekšējās kontroles politikas un procedūru pilnveidošanai atbilstoši organizāciju jaunajai struktūrai un kontroles sistēmām. Iekšējās kontroles sistēmu (paškontroles) maksimāli efektīvai darbībai sistēmas ietvaros nepieciešams izvēlēties jaunus un pamatotus paškontroles veidus un izvairīties no kontroles mehānismu formālas pastāvēšanas, tādējādi samazinot izdevumus un sekmējot iekšējās kvalitātes uzlabošanu. Šajā procesā viena no svarīgākajām prioritātēm ir starptautisko kvalitātes standartu apgūšana, izmantošana un adaptācija.

2002.gadā veikti 30 funkcionālie un finanšu sistēmu auditi. Veikto auditu noslēguma ziņojumi un ieteikumu ieviešanas grafiki tika izskatīti AM Iekšējā audita padomes sēdēs un saskaņoti ar AM valsts sekretāru un/vai NBS komandieri. Aizsardzības ministrs audita ieteikumus ir apstiprinājis un tie ir nodoti attiecīgajām struktūrvienībām ieviešanai.

Veiktie pēcauditi liecina, ka struktūrvienības ņem vērā auditu rezultātā sniegtos priekšlikumus iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošanai un tie pakāpeniski tiek ieviesti. No 166 iesniegtajiem ieteikumiem 82 ir ieviesti, 77 atrodas ieviešanas stadijā, bet 7 nav ieviesti. Daudzi auditu ieteikumi skar informācijas un dokumentu apriti, grāmatvedības, finanšu līdzekļu plānošanas, budžetēšanas un programmēšanas problēmu risinājumus, lietvedības un arhīva dokumentu noformēšanu un attiecīgo reglamentu izstrādāšanu. Sagatavoti ieteikumi attiecas uz izpildes un kontroles funkciju nošķiršanu struktūrvienībās, pakļautības pārdalīšanu, kā arī amata aprakstu un struktūrvienību nolikumu aktualizēšanu.

Lai informētu AM, tās padotībā esošo iestāžu un NBS darbiniekus par iekšējā audita lomu un uzdevumiem, noorganizēts seminārs “AM iekšējais audits: loma, struktūra un darba organizācija”. Lai iegūtu priekšstatu par AM un NBS darbinieku izpratni par iekšējo auditu, veikta AM un NBS struktūrvienību darbinieku aptauja. 2002.gadā Audita departamenta darbinieki ir veikuši arī tematiskās pārbaudes, inventarizācijas un piedalījušies disciplinārlietu izmeklēšanas komisijās.

2002.gadā AM Ģenerālinspekcija AM padotībā esošajās struktūrvienībās ir veikusi 3 saimnieciski finansiālās darbības dokumentālās revīzijas un 5 tematiskās pārbaudes finanšu disciplīnas ievērošanā un valsts mantas saglabāšanā. Darbinieki, kas pieļāvuši konstatētos pārkāpumus, saukti pie atbildības saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem.

13. VALSTS IEPIRKUMI 2002.GADĀ

2002.gadā AM izsludinātas 210 iepirkuma procedūras. Tika piešķirtas iepirkumizpildes tiesības kopsummā par Ls 6 771 781, tajā skaitā: bruņojuma piegādēm - Ls 1 738 111, medicīnas piegādēm un pakalpojumiem – Ls 95 956, dažādu veidu automašīnu piegādēm un aprīkošanai – Ls 336 090, sakaru, biroja un datortehnikas piegādēm un ar tām saistītiem pakalpojumiem – Ls 3 614 219.

2002.gadā parakstītas vienošanās ar Apvienotās Karalistes Nacionālo kodēšanas biroju un Vācijas Federatīvās Republikas Nacionālo kodēšanas biroju par kodēšanas datu un pakalpojumu piegādi. Pēc franču kodēšanas moduļa SOPRANO/ADAGIO instalēšanas 2002.gada martā AM Iegādes un apsaimniekošanas departamenta Militāro materiāli tehnisko kodēšanas līdzekļu nodaļa ir sākusi materiāli tehnisko līdzekļu (MTL) kodēšanu. Pašlaik ir kodēti aptuveni 289 vietējā ražojuma MTL. Turpinās kodēšanas reglamentu un rokasgrāmatu sagatavošana.

14. IEKŠĒJĀS DROŠĪBAS PASĀKUMI

Lai izpildītu Rīcības plānā dalībai NATO izvirzītos uzdevumus AM ēkas aprīkošanā atbilstoši NATO noteiktajām fiziskās drošības prasībām, 2002.gadā tika veikta AM vienotās integrētās videonovērošanas, ugunsdrošības, apsardzes un piekļuves kontroles sistēmas, kā arī paaugstinātas drošības telpu izbūve darbam ar valsts noslēpuma objektiem. Izbūves darbu veikšanai tika izlietoti 290 000 Ls. 2003.gadā darbi tiks turpināti, fiziskās drošības sistēmai pakāpeniski pieslēdzot NBS štāba ēku.

2002.gadā atbilstoši LR un NATO normatīvo aktu prasībām tika sākta klasificētās informācijas glabātuves sertificēšana. To paredzēts pabeigt 2003.gada 1.pusē.

15. AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS PADOTĪBĀ ESOŠO IESTĀŽU DARBĪBAS PĀRSKATS

15.1. Militārā dienesta iesaukšanas centrs

Militārā dienesta iesaukšanas centrs (MDIC) un tā teritoriālās struktūrvienības - Valsts militārā dienesta pārvaldes (VMDP) - organizē militārajam dienestam pakļauto personu uzskaiti, nodrošina NBS ar karavīriem, iesaukdama pilsoņus obligātajā militārajā dienestā, pārbauda NAA reflektantu veselības stāvokli, kā arī iesauc, organizē un veic rezerves karavīru uzskaiti un nodrošina mobilizāciju.

Iesaukšanas sistēma sastāv no MDIC un tā teritoriālajām struktūrvienībām – 5 Valsts militārā dienesta pārvaldēm, kas atrodas Latvijas reģionos.

MDIC uzdevumi

- organizēt un nodrošināt valsts teritorijā OMD pakļauto pilsoņu reģistrāciju, uzskaiti, iesaukšanu dienestā un mobilizācijas resursu uzskaiti, pieprasīt un saņemt informāciju no valsts un pašvaldību institūcijām, veselības aprūpes un mācību iestādēm;
- plānot pilsoņu iesaukšanu militārajā dienestā;
- pārbaudīt rezerves karavīru piemērotību militārajam dienestam;
- plānot rezerves karavīru izmantošanu un nodrošināt kvalitatīvu mobilizācijas plānā paredzēto rezerves karavīru atlasī;
- veikt rezerves karavīru kara specialitāšu identifikāciju un pielīdzināt tās NBS amatu un specialitāšu klasifikatoram;
- organizēt valstiski patriotisko audzināšanu VMDP teritorijā, organizēt jaunatnes vasaras nometnes;
- analizēt ar militāro dienestu saistīto normatīvo aktu piemērošanas praksi un iesniegt pārskatus AM;
- sagatavot iesaukšanas kontroles komisijas darbam nepieciešamos dokumentus;
- turpināt uzskaites, reģistrācijas un iesaukšanas rezultātu vienotas datu bāzes izveidošanu.

MDIC darbība 2002.gadā

Saskaņā ar grozījumiem Obligātā militārā dienesta likumā katru gadu VMDP un to rajonu nodaļām jāreģistrē 16 gadu vecumu sasniegušie pilsoņi. Ir noteikts pārejas periods, kura laikā pakāpeniski notiek pāreja no 18 gadus vecu iesaucamo reģistrācijas uz 17 un 16 gadus sasniegušo jauniešu reģistrāciju. 2002.gadā tika veikta 1985. un 1986.gadā

dzimušo pilsoņu reģistrācija, reģistrēti 27 043 jaunieši. Medicīnisko komisiju izgāja 8 841 cilvēks. Par derīgiem OMD tika atzīti un dienestā iesaukti 2 416 (33,25%). No dienestā iesauktajiem 36,3% ir A veselības kategorija (dienesta pildīšana notiek bez ierobežojumiem), 55,75% - B veselības kategorija (pastāv dienesta pildīšanas vietas ierobežojumi), 7,6% jauniesaucamo - C veselības kategorija (derīgs dienestam apgādes apakšvienībās). 2002. gadā tika pārbaudītas 30 021 iesaucamo vai viņu personu lietas.

MDIC aktīvi iesaistījās Obligātā militārā dienesta padomes darbā un tās izstrādātās programmas īstenošanā. 2002.gadā tika organizētas jaunatnes vasaras nometnes valsts aizsardzības mācības programmas ietvaros Kurzemes, Latgales un Vidzemes reģionā.

Plānotais darbs 2003.gadā

Saskaņā ar OMD likuma grozījumiem 2003.gadā jāreģistrē un jādispanserizē 13 400 1987.gadā dzimušie pilsoņi. 30 000 iesaucamo jā sagatavo iesaukšanai un jāpārbauda MDIC. No 2003.gada MDIC neiesauc jauniešus dienestam Iekšlietu ministrijas Sardzes pulkā.

Lai nodrošinātu NBS vienību kvalitatīvu komplektēšanu ar mobilizējamo militāro personālu, MDIC un VMDP ir plānots sākt rezerves karavīru uzskaiti, atlasu un reģistrāciju.

15.2. Militārās pretizlūkošanas dienests

2002.gadā Militārās pretizlūkošanas dienests (MPD) atbilstoši Valsts drošības iestāžu likumam veica militāro pretizlūkošanu AM, tās padotībā esošajās institūcijās un NBS, lai novērstu ārvalstu speciālo dienestu vai atsevišķu personu graujošu darbību AM un NBS. Tika veikti pasākumi valsts noslēpuma aizsardzībā AM, tās padotībā esošajās institūcijās un NBS, kā arī kontrolēta to izpilde. Veikta slepenības režīma, ārējās fiziskās drošības un valsts noslēpuma uzglabāšanas kontrole AM un NBS.

Veikta personu pārbaude pielaidei valsts noslēpuma objektiem, 466 personām izsniegtas speciālās atļaujas pielaidei darbam ar valsts noslēpuma objektiem, atteikta pielaide 15 un pārformētas pielaišanas 326 personām. Sagatavoti 112 ārvalstu un starptautisko organizāciju sertifikāti, t.sk. NATO - 87. Veikta pretendenta, kas vēlas saņemt speciālās atļaujas, kuras izsniedz AM atsevišķu uzņēmējdarbības veidu veikšanai, pārbaude un sniegti atzinumi atļauju izsniegšanai. Veikti pasākumi pretterorisma draudu novēršanai AM un NBS.

Pamatojoties uz Valsts drošības iestāžu likumu, Operatīvās darbības likumu, Likumu par valsts noslēpumu, NBS Militārās pretizlūkošanas dienesta nolikumu, MPD veica

pretizlūkošanas darbu NBS apakšvienībās. 2002.gadā uzsākts pretizlūkošanas darbs AM un tās padotībā esošajās institūcijās.

Saskaņā ar noteiktajiem uzdevumiem MPD ieguva, apstrādāja, apkopoja un analizēja pretizlūkošanas informāciju par NBS, AM un valsts drošības jautājumiem, kā arī izstrādāja un iesniedza informatīvos dokumentus attiecīgajām AM, NBS, valsts varas un pārvaldes institūcijām.

15.3. NACIONĀLIE BRUŅOTIE SPĒKI

NBS struktūra

NBS sastāv no:

Sauszemes spēkiem, Jūras spēkiem un Gaisa spēkiem, kā arī atsevišķām vienībām - Nodrošinājuma centra, Mācību vadības pavēlniecības, Speciālo uzdevumu vienības, Saeimas un Valsts prezidenta Drošības dienesta, Militārās policijas, Militārās medicīnas centra, NBS Sporta kluba un Nacionālās aizsardzības akadēmijas.

Pamatojoties uz Sadarbības mērķos ar NATO "Pārskats par Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem" noteiktajām prasībām un izvirzītajām prioritātēm, 2002.gadā tika turpināta NBS struktūras precizēšana, savietojamības spēju ar NATO pilnveidošana, personāla apmācība, NBS līdzdalība starptautiskajās miera uzturēšanas operācijās un infrastruktūras sakārtošana.

NBS struktūras plānošanas pamatprincipi

NBS struktūras attīstība tiek plānota, pamatojoties uz:

- *Militāro draudu analīzi* - dokumentā ir identificēti esošie un potenciālie draudi Latvijas nacionālajai drošībai;
- *Valsts aizsardzības koncepciju* - koncepcija nosaka valsts aizsardzības pamatprincipus un galvenos NBS uzdevumus;
- *NBS Operatīvo koncepciju* - tā nosaka operatīvās darbības pamatprincipus un prasības valsts aizsardzības pamatprincipu ieviešanai kara vai krīzes gadījumā; tā ir pamats operatīvo plānu sastādīšanai.

Izstrādājot NBS struktūru, tika ņemti vērā šādi galvenie kritēriji:

- vadības sistēmas organizācijas atbilstība NATO standartiem;
- ātra un efektīva pāreja no miera uz kara laika struktūru;
- centralizēta nodrošinājuma sistēma;
- centralizēta apmācību sistēma.

NBS attīstības prioritātes

2002.gadā bija noteiktas trīs galvenās NBS attīstības prioritātes:

- pilnveidot paš aizsardzības spējas;
- attīstīt savietojamības spējas ar NATO;
- piedalīties programmas Partnerattiecības mieram aktivitātēs;
- sniegt atbalstu sabiedrībai.

NBS skaitliskais sastāvs (2003.gada 1.janvārī)

Personālsastāva kategorijas	Virsnieki	Virsniekvietnieki un instruktori	Kareivji	OMD karavīri	Civilpersonas un līgumdarbinieki	Zemessargi
Skaitliskais sastāvs						
KOPĀ:	1262	1889	763	1537	711	13316
Tajā skaitā profesionālā militārā dienesta karavīri: 3914						
Kopā: 19 478						

NBS spēku veidu un atsevišķo vienību uzdevumi un paveiktais 2002.gadā

Sauszemes spēki (SzS)

Uzdevumi

- Zemessardzes restrukturizācijas īstenošana;
- attīstības un operatīvās plānošanas īstenošana;
- savietojamības spēju ar NATO attīstīšana;
- SzS personālsastāva apmācības īstenošana;
- piedalīšanās Baltijas valstu un starptautiskās sadarbības projektos;
- piedalīšanās NBS un starptautiskajās mācībās un vingrinājumos;
- atbalsta sniegšana sabiedrībai.

Paveiktais

- Zemessardzes bataljonu skaits samazināts no 32 līdz 24;
- Zemessardzes bataljonu štata vietu skaits samazināts no 31 līdz 25 štāba štata vietām;
- centralizēti apmācīti 1 078 zemessargi-speciālisti;
- SzS mācību centros organizēts 61 mācību kurss, tos pabeiguši 2 689 karavīri;
- Zemessardzes vienībās apmācībās piedalījušies 8 969 zemessargi;
- 8 303 zemessargi nokārtojuši individuālo militāro iemaņu pārbaudes testu;

-
- starptautiskajās un NBS mācībās piedalījušies 754 karavīri;
 - iztulkota NATO SzS taktiskā doktrīna;
 - saņemts un izvietots Zviedrijas bruņoto spēku dāvinātais ekipējums, transports un bruņojums;
 - piedalīšanās ugunsgrēku dzēšanā - lokalizēti 29 ugunsgrēki;
 - iznīcināti 5 729 sprādzienbīstami priekšmeti;
 - 426 zemessargi piedalījušies Saeimas vēlēšanu iecirkņu apsardzē;
 - Jaunsardzes kustībā iesaistīti 7 234 jaunieši.

Jūras spēki (JS)

Uzdevumi

- JS struktūras reorganizācijas īstenošana;
- piedalīšanās programmas Partnerattiecības mieram mācībās un vingrinājumos;
- JS personāla apmācības veikšana;
- JS personālsastāva piedalīšanās NBS rīkotajās mācībās un vingrinājumos;
- piedalīšanās Valsts aizsardzības operatīvā plāna izstrādē;
- piedalīšanās NBS attīstības plānu izstrādē;
- Baltijas valstu JS Mācību centra attīstīšana;
- infrastruktūras uzturēšana un modernizācija;
- jūras novērošanas sistēmas projekta izstrādāšana;
- sakaru sistēmu modernizācija un speciālistu apmācības veikšana.

Paveiktais

- veikta kuģu ceļu apsekošana (ROUTE SURVEY) pretmīnu datu bāzes papildināšanai un drošas kuģošanas nodrošināšanai;
- nodrošināta līdzdalība mīnu meklēšanas un iznīcināšanas operācijā OPEN SPIRIT;
- nodrošināta līdzdalība starptautiskajās mācībās un vingrinājumos (KRASTS 2002, RUDENS 2002, STRONG RESOLVE, BALTIC GAME u.c.);
- nodrošināta valsts teritoriālo robežu kontrole;
- nodrošināta informācijas centru un tehnisko novērošanas posteņu darbība;
- īstenota Krasta aizsardzības bataljona struktūras reorganizācija;
- veiktas 24 cilvēku meklēšanas un glābšanas operācijas, izglābti 17 cilvēki;
- sniegta palīdzība 41 kuģim un laivai;
- konfiscēti 240 nelikumīgi zvejas rīki;
- dažādās specialitātēs apmācīts 271 JS virsdienesta pārstāvis;
- 75 JS pārstāvji piedalījušies mācībās ārvalstīs;
- apmācīti 162 JS obligātā militārā dienesta matroži;
- nodrošināta līdzdalība BALTRON projektā;

- veikti pretmīnu darbības aprīkojuma remonts Baltijas valstu JS kuģiem Baltijas valstu pretmīnu aprīkojuma apkalpes darbnīcā;
- īstenota Baltijas valstu Īdenslīdēju mācību centra infrastruktūras attīstība;
- veikta Krasta aizsardzības bataljona štāba ēkas un kazarmas remonta 1.kārta, Pāvilostas un Kolka rotu kazarmu, Karakuģu flotiles darba telpu un JS štāba ēkas remonts.

Gaisa spēki (GS)

Uzdevumi

- GS reorganizācijas īstenošana;
- Rīcības plāna daļībai NATO izpildes nodrošināšana;
- BALTNET projekta attīstīšana (uzstādīt lokatoru ASR-7 Ventpilī un veikt priekšdarbus 3 dimensiju lokatora TPS-117 uzstādīšanai Rēzeknē, BALTNET pieslēgt NATO pretgaisa aizsardzības sistēmai NATINEADS);
- GS personālsastāva un vienību apmācības veikšana;
- piedalīšanās meklēšanas un glābšanas operācijās;
- infrastruktūras uzturēšana un attīstīšana (GS perona izveide lidostā "Rīga").

Paveiktais

- apstiprināta BALTNET gaisa telpas situācijas datu apmaiņa ar NATINEADS;
- izveidotas drošības prasības un operatīvās drošības procedūras BALTNET informācijas centra akreditācijas nodrošināšanai;
- nodrošināta BALTNET attīstība (3 dimensiju tālās darbības radiolokatora TPS-117 iegādes uzsākšana);
- uzstādīts divdimensiju vidējas darbības lokators ASR-7 Ventpils tehniskajā radio postenī;
- nodrošināta daļība meklēšanas un glābšanas pasākumos;
- izveidota meklēšanas un glābšanas ekipējuma tehniskās apkopes laboratorija;
- nodrošināts gaisa transports NBS kontingentiem miera uzturēšanas operācijās, kā arī valsts ierēdņiem un ārvalstu delegācijām;
- sadarbībā ar Robežsardzi veiktas valsts robežu un ekonomisko zonu inspekcijas;
- izstrādātas tehniskās prasības GS peronam lidostā "Rīga";
- attīstīta Pretgaisa aizsardzības divīziona infrastruktūra;
- nodrošināta daļība starptautiskajās mācībās (COOP KEY-02, SAREX-02 u.c.);
- sagatavots Radiotehniskā bataljona personālsastāvs Latvijā, Norvēģijā un ASV;
- sagatavotas lidaparātu apkalpes;
- apmācīti obligātā militārā dienesta kareivji.

Nodrošinājuma centrs (NC)

Uzdevumi

- NBS nodrošināšana ar centralizēti iegādājamiem materiāltehniskajiem līdzekļiem (MTL);
- NBS infrastruktūras uzturēšana un attīstīšana;
- MTL remonta nodrošināšana;
- personāla un MTL transportēšana;
- Nacionālā atbalsta elementa veidošana;
- MTL izpētes organizēšana un veikšana;
- mobilizācijas rezervju uzturēšana;
- NC kara un krīzes laika dokumentu izstrādāšana;
- NBS kara un krīzes laika dokumentācijas izstrādāšana;
- NBS Apbruņojuma programmu vadīšana;
- NC personālsastāva apmācības veikšana.

Paveiktais

- koordinēta un veikta ārvalstu tehniskās palīdzības saņemšana;
- NC sastāvā iekļauta AM Transporta bāze un Materiāltehnisko līdzekļu bāze;
- veikta NBS ieroču standartizācija – NBS standarta bruņojumā iekļautas mašīnpistoles MP-5 un M-45b, šautene G-3, ložmetēji MG-3 un FM-58 MAG, smagais ložmetējs Browning MK-II, 120 mm mīnmetējs un 84 mm prettanku ierocis Carl Gustav;
- uzsākta automatizētās nodrošinājuma uzskaites un informācijas sistēmas CONCORDE ieviešana;
- uzsākta 1. aizsardzības novada Atbalsta bāzes autotransporta, ieroču un radiotehnikas remontdarbību izveide;
- uzlabota materiāltehnisko līdzekļu noliktavu drošības sistēma;
- veikta NC personālsastāva apmācība.

Mācību vadības pavēlniecība (MVP)

Uzdevumi

- pieprasīto specialitāšu mācību plānošana un organizēšana NBS un ārvalstu mācību iestādēs;
- NBS apmācību koncepcijas ieviešana;
- vienotas centralizētas apmācību vadības sistēmas ieviešana NBS;
- NBS virsnieku apmācības metodiskās vadības veikšana Nacionālajā Aizsardzības akadēmijā un citās mācību iestādēs;
- NBS personāla svešvalodu apmācības organizēšana un vadīšana;
- virsnieku tālmācības projekta attīstības organizēšana un vadīšana;
- atlases kritēriju izstrādes organizēšana un vadīšana kandidātiem mācībām NBS un ārzemju mācību iestādēs;

- priekšlikumu un rīcības plānu sagatavošana vienotai Sauszemes, Jūras un Gaisa spēku specializētās apmācības sistēmas ieviešanai;
- Sadarbības mērķu ar NATO plānos noteikto militāro specialitāšu apmācību programmu un plānu izstrādāšana;
- NBS karavīru un vienību vērtēšanas standartu izstrādāšana;
- virsnieku un instruktoru izvērtēšanas organizēšana un veikšana;
- virsnieku un instruktoru karjeras un mācību centru komplektēšanas plānu izstrādāšana;
- Valsts aizsardzības operatīvajā plānā noteikto prioritāro militāro specialitāšu individuālās apmācības nodrošināšana NBS mācību centros;
- mācību centru un poligonu infrastruktūras ilgtermiņa attīstības plāna izstrādāšana sadarbībā ar spēku veidu štābiem.

Paveiktais

- izstrādātas un ieviestas 37 apmācību programmas;
- apstiprināta NBS apmācību koncepcija un NBS militārās apmācības pagaidu reglaments;
- izskatīšanai NBS iesniegta poligonu un šautuvju koncepcija;
- izskatīšanai AM iesniegts Militārā dienesta iekārtas reglamenta projekts;
- MVP pakļautībā pārņemts Izlūku mācību centrs, Sakaru mācību centrs, 1.kājnieku bataljons, Mobilo strēlnieku bataljons, Instruktoru skola, JS Mācību centrs, Nacionālā aizsardzības akadēmija un Rekrutēšanas un atlases centrs;
- veikta NBS personālsastāva apmācība:
 - Nacionālajā aizsardzības akadēmijā apmācīti 174 kursanti;
 - JS Mācību centrā apmācīti 196 karavīri, 75 kursanti apmācīti BALTRON projekta ietvaros;
 - Mobilo strēlnieku bataljonā apmācīti 1178 karavīri;
 - Sakaru mācību centrā 6 specialitātēs apmācīts 81 karavīrs, kvalifikāciju paaugstinājuši 277 karavīri;
 - Instruktoru skolā apmācīti 350 karavīri;
 - Izlūku mācību centrā apmācīti 153 karavīri;
 - Svešvalodu intensīvajosursos apmācīti 150 karavīri, neintensīvajos – 420 karavīri;
 - SzS 1.kājnieku bataljonā apmācīti 290 karavīri;
 - ASV IMET programmas ietvaros apmācīts 41 karavīrs un 3 civilie speciālisti.

Speciālo uzdevumu vienība (SUV)

Uzdevumi

- piedalīšanās terorisma apkarošanas pasākumos;
- glābšanas darbu veikšana uz sauszemes un jūrā;
- speciālo operāciju veikšana valsts aizsardzības un drošības interesēs;
- SUV personālsastāva izglītošana;
- piedalīšanās NBS un starptautiskajās mācībās un vingrinājumos.

Paveiktais

- pilnveidotas apmācību programmas;
- nodrošināta līdzdalība NBS reglamentu izstrādē (apbruņojuma, izpletņlēcšanas u.c.);
- nodrošināta dalība meklēšanas un glābšanas darbos;
- īstenota sadarbība ar Latvijas drošības sargājošām iestādēm noziedzības un apkarošanas jomā;
- veikti pretteroristiskie drošības pasākumi ārvalstu amatpersonu oficiālo vizīšu laikā;
- veikta SUV karavīru apmācība ārzemēs (ASV, Beļģijā, Francijā, Nīderlandē, Šveicē, Turcijā, Vācijā);
- īstenotas vienības personālsastāva apmācības un kvalifikācijas paaugstināšana JS Mācību centrā, NAA, Instruktoru skolā, NBS Mobilo strēlnieku mācību centrā, Sakaru mācību centrā;
- piedalīšanās NBS un starptautiskajās mācībās (JCET, KRASTS 2002, PIRMAIS SOLIS 2002);
- piedalīšanās NBS Rekrutēšanas un atlases centra organizētajos pasākumos (starptautiskajā jaunsargu salidojumā, Liepājas Pedagoģijas akadēmijā, izstādē “Skola 2002” izstāžu zālē “Ķīpsala”, Rīgas Tehniskajā universitātē u.c.);
- sniegti kaujas spēju paraugdemonstrējumi (Iekšlietu ministrijas Sporta svētkos, Latvijas Etnogrāfiskajā muzejā, Jaunjelgavas, Krāslavas, Valmieras vidusskolās u.c.);
- piedalīšanās NBS organizētajās sporta sacensībās un čempionātos, iegūtas vairākas godalgotas vietas;
- organizēta Jaunsargu nometne SUV bāzē.

Saeimas un Valsts prezidenta Drošības dienests

Uzdevumi

- Saeimas deputātu un Saeimas ēku aizsardzības nodrošināšana;
- Valsts prezidentes, Valsts prezidentes ģimenes locekļu, Valsts prezidentes darba telpu un rezidences aizsardzības nodrošināšana;
- Saeimas un Valsts prezidentes uzaicināto ārvalstu un starptautisko organizāciju pārstāvju drošības nodrošināšana;
- Drošības dienesta tehniskās modernizācijas programmas īstenošana.

Paveiktais

- veikta drošības garantēšana Latvijas valsts augstāko amatpersonu 19 vizītēm ārvalstīs;
- veikta drošības garantēšana ārvalstu pārstāvju 22 vizītēm Latvijā;
- veikta Saeimas sēžu nodrošināšana, transporta kolonnu eskortēšana, piketu uzraudzība un ekskursiju nodrošināšana Saeimā un Rīgas pilī – 548 reizes.

Militārā policija (MP)

Pareizums

- MP reorganizācijas īstenošana;
- virsnieku un virsdienesta instruktoru ikgadējās izvērtēšanas organizēšana;
- virsnieku un instruktoru karjeras un MP komplektēšanas plānu izstrādāšana;
- NBS militārās disciplīnas profilaktisko pasākumu organizēšana NBS apakšvienībās;
- NBS militārā transporta kustības kontroles organizēšana NBS garnizonos;
- MP personāla apmācību nodrošināšana NBS un ārvalstu mācību iestādēs;
- piedalīšanās NBS apvienotajās mācībās KRASTS 2002 un AUSTRUMI 2002;
- personāla sagatavošana un dalības nodrošināšana starptautiskajās misijās.

Paveiktais

- izstrādāti priekšlikumi MP struktūras un personāla reorganizēšanai;
- organizēta virsnieku un virsdienesta instruktoru ikgadējā izvērtēšana;
- izstrādāti virsnieku un instruktoru karjeras un MP komplektēšanas plāni;
- sniegtas 16 lekcijas un semināri virsdienesta un OMD karavīriem par militārās disciplīnas jautājumiem;
- organizēta NBS militārā transporta kustības kontrole NBS garnizonos;
- MP personāla piedalīšanās apmācībās NBS un ārvalstu mācību iestādēs;
- piedalīšanās starptautiskajās miera uzturēšanas misijās;
- piedalīšanās NBS apvienotajās mācībās KRASTS 2002 un AUSTRUMI 2002.

Militārās medicīnas centrs

Pareizums

- NBS personāla veselības aprūpes attīstīšana un pilnveidošana;
- piedalīšanās KFOR misijās;
- piedalīšanās starptautiskajās mācībās MEDCEUR 2002, SAREX;
- medicīniskās palīdzības sniegšana NBS rīkotajās mācībās un sporta pasākumos.

Paveiktais

- pilnveidota ārstnieciski diagnostiskā bāze;
- veikta personālsastāva profilaktiskā vakcinācija;
- nodrošināta karavīru primārā un sekundārā veselības aprūpe;
- organizēta un veikta medicīniskās palīdzības sniegšana NBS personālam;
- nodrošināta dalība starptautiskajās mācībās MEDCEUR 2002, SAREX;
- nodrošināta dalība KFOR misijā Kosovā.

NBS Sporta klubs

Uzdevumi

- karavīru fiziskās sagatavotības attīstīšana un pilnveidošana;
- sporta attīstības veicināšana NBS;
- sporta sacensību un čempionātu organizēšana;
- sportistu un sporta veidu komandu sagatavošana dalībai starptautiskajās sacensībās.

Paveiktais

- veiktas fiziskās sagatavotības pārbaudes visu NBS vienību virsniekiem;
- nodrošinātas fiziskās sagatavošanas nodarbības NBS spēku veidu, atsevišķu vienību un apakšvienību personālam;
- organizēti mācību semināri orientēšanās sportā, tuvcīņā, fiziskās sagatavotības un sporta nodarbību vadīšanā;
- organizētas NBS finālsacensības un čempionāti 14 sporta veidos;
- nodrošināta dalība 29 dažāda mēroga starptautiskajās sporta sacensībās, izcīnītas 3 zelta, 1 sudraba un 4 bronzas medaļas.

15.3.1. Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija

Nacionālās aizsardzības akadēmijas uzdevumi un darbības pamatvirzieni

Savā darbā Nacionālās aizsardzības akadēmijas (NAA) personāls balstās uz Latvijas Republikas likumdošanu, Latvijas Republikas aizsardzības ministra un NBS komandiera pavēlēm un rīkojumiem, kā arī citiem normatīvajiem dokumentiem.

NAA darbības pamatvirzieni ir:

- virsnieku sagatavošana dienestam NBS;
- pētījumi militārajā nozarē, kas nepieciešami valsts aizsardzības pilnveidošanai un NAA darbības nodrošināšanai;
- valsts aizsardzības sistēmas darbinieku kvalifikācijas paaugstināšana un pārkvalificēšana;
- mācību metodisko līdzekļu, mācību grāmatu un zinātnisko darbu sagatavošana un izdošana.¹

NAA struktūra

Lai akadēmija spētu kvalitatīvāk realizēt jauno virsnieku militārās izglītības koncepciju, tika apstiprināta jauna NAA struktūra.

¹ NAA Satversme, apstiprināta MK 08.01.2003

NAA mācību bāzes pamatu veido četras katedras, kas nodrošina virsnieku kursu programmu īstenošanu:

- Taktikas katedra;
- Tehnisko zinātņu katedra;
- Vadības un politisko zinību katedra;
- Fizikultūras katedra.

Studiju programmas NAA

2002. gadā NAA realizēja šādas studiju programmas:

- 3 gadu vada komandiera kvalifikācijas mācību programma (tiks pabeigta 2003. gadā);
- 2 gadu neklātienē vada komandiera programma (tika pabeigta 2002. gadā);
- 1 gada rotas komandieru sagatavošanas programma (tiks pabeigta 2007. gadā);
- korekcijas kurss NAA vada komandieru kursa un ārzemju militāro mācību iestāžu beidzējiem, kuri pretendē uz rotas komandiera kursa studijām nākamajos gados (tiks pabeigts 2005. gadā);
- studijas Rīgas Tehniskajā universitātē un Jūras akadēmijā (virsnieku speciālistu sagatavošana Jūras spēkiem);
- 1 gada komandējošā sastāva virsnieku pamatkurss (sākts 2001. gadā);
- 2,5 mēnešu virsnieku speciālistu pamatkurss (sākts 2001. gadā);
- 2 gadu rezerves virsnieku pamatkurss (sākts 2001. gadā).

Trīs pēdējās programmas, kas sāktas 2001. gadā, gatavotas saskaņā ar jauno virsnieku izglītības koncepciju. 2002. gadā paralēli minētajām studiju programmām NAA realizēja arī 14 īslaicīgos akadēmiskos un militārās specializācijas kursus.

Saskaņā ar 2001. gadā apstiprināto NBS virsnieku militārās izglītības koncepciju akadēmija organizēja komandējošā sastāva virsnieku pamatkursu. Kursa mērķis ir sagatavot virsniekus - vada komandierus apakšvienību vadīšanai miera un kara laikā, kā arī savu padoto apmācīšanai nepieciešamajām iemaņām sekmīgai uzdevumu pildīšanai. Galvenā atšķirība no tradicionālā virsnieku sagatavošanas modeļa ir tā, ka studijas sāk kadeti, kas jau ir ieguvuši augstāko izglītību. Kadetu civilajās augstākajās mācību iestādēs iegūtās zināšanas tiek integrētas NAA mācību procesā.

Balstoties uz jauno izglītības koncepciju, 2004. gadā tiks uzsākts Kapteiņu kurss, kas noslēgs militārās izglītības koncepcijas ieviešanu. 2003. gadā ir uzsākts viens no kapteiņa kursa moduļiem - Jaunāko štāba virsnieku kurss. Tas tika izstrādāts kopīgi ar Baltijas aizsardzības koledžu un Baltijas valstu militārajām akadēmijām.

Uzsāktie kursi nodrošina sekmīgu izglītības sistēmas attīstību. Tie NBS virsniekiem dod iespēju pēc atbilstošā līmeņa kvalifikācijas iegūšanas efektīvi piedalīties starptautiskajās operācijās un mācībās kopā ar NATO valstu virsniekiem.

2002.gadā paveiktais

- NAA akreditācija 2002.gada 1.pusgadā;
- jaunās virsnieku izglītības ieviešana saskaņā ar pieņemto virsnieku militārās izglītības koncepciju, studiju kvalitātes uzlabošana un jauno studiju programmu izstrāde;
- Jaunāko štāba virsnieku kurss;
- Kapteiņu kurss;
- kadetu un klausītāju sadzīves apstākļu uzlabošana;
- mācību bāzes uzlabošana un tās pārvietošana uz pirmo mācību korpusu;
- militārās un akadēmiskās specializācijas kursu pilnveidošana, tālmācības programmas uzsākšana;
- starptautiskā sadarbība;
- Baltijas jūras valstu Militāro akadēmiju konference.

2003.gada prioritātes

- NBS virsnieku militārās izglītības koncepcijas ieviešana un studiju kvalitātes uzlabošana:
 - Jaunāko štāba virsnieku kurss - 2003.gadā;
 - Kapteiņu kurss – 2004.gadā;
- mācību bāzes uzlabošana:
- pirmā mācību korpusa pārbūve;
- mācību klašu un laboratoriju labiekārtošana, bibliotēkas automatizācija;
- militārās un akadēmiskās specializācijas kursu un tālmācības programmas pilnveidošana;
- NBS speciālistu sagatavošanas programmas izstrāde (sadarbībā ar civilajām augstskolām);
- piedalīšanās maģistrantūras programmas izstrādē (sadarbībā ar BALTDEFCOL);
- starptautiskā sadarbība.

2003.gadā NAA paredzēts realizēt 18 akadēmiskos un militārās specializācijas kursus.

15.4. BOV A/S "Aizsardzības īpašumu fonds"

Aizsardzības īpašumu fonda (AĪF) galvenais uzdevums ir veikt AM valdījumā esošo nekustamo īpašumu centralizētu pārvaldīšanu un efektīvu apsaimniekošanu, pildīt aizsardzības nozīmes saimnieciska rakstura funkcijas un īstenot izglītības programmas.

Lai nodrošinātu racionālu, kvalitatīvu un vienotu valsts aizsardzības objektu būvniecību un apsaimniekošanu, AĪF un AM ir noslēgusi kompetences deleģēšanas līgumu. Pamatojoties uz to, AM savu pārvaldes kompetenci būvniecības un nekustamo īpašumu apsaimniekošanas lietās ir deleģējusi AĪF. Līgums attiecas uz valsts aizsardzības objektiem, ko izmanto AM, ministrijas padotībā esošās institūcijas un NBS. Saskaņā ar līgumu un AM valsts pasūtījuma komisijas lēmumu AĪF slēdz iepirkuma līgumus ar darbu izpildītājiem un veic norēķinus.

2002.gadā AĪF veica valsts īpašumā un AM valdījumā esošā nekustamā īpašuma un AM padotībā esošo struktūrvienību lietošanā esošā nekustamā īpašuma tiesiskās bāzes sakārtošanu. AĪF īstenoja AM un tās padotībā esošo struktūrvienību lietošanā esošo nekustamo īpašumu datu bāzes veidošanu, kā arī gatavoja pārskatus dažādām valsts institūcijām par AM un tās padotībā esošo struktūrvienību lietošanā esošajiem nekustamajiem īpašumiem. Tika veikta AĪF reorganizācija, likvidējot Izdevniecības nodaļu un izveidojot Vides nodaļu. Likvidēts AĪF meitas uzņēmums SIA „Tehnoloģijas centrs AM”.

2002.gadā paveiktais

- sagatavoti 14 Ministru kabineta rīkojumu projekti, kurus MK ir akceptējis;
- sagatavoti dokumenti un zemesgrāmatā uz valsts vārda AM personā nostiprināti 16 nekustamie īpašumi;
- sagatavoti dokumenti un nodoti citu valsts institūciju valdījumā vai pašvaldību un fizisko personu īpašumā 8 nekustamā īpašuma objekti;
- sagatavota dokumentācija BO VAS „Aizsardzības īpašumu fonds” reorganizēšanai par “Aizsardzības īpašumu valsts aģentūru” (AĪVA);
- būvniecības (būvdarbi un projektēšana) veikšanai īstenotas 87 iepirkuma procedūras, t.sk. 14 konkursi un viena sarunu procedūra;
- noslēgti līgumi par Ls 6 359 858; trīs konkursos pasūtījuma apjoms pārsniedza Ls 500 000 - par Baltijas valstu Ūdenslīdzēju mācību centra 2.kārtas izbūvi un kazarmu tehniskā projekta izstrādi tika noslēgts līgums ar SIA „Cēsu būvnieks” par Ls 1 795 202, Mobilo strēlnieku mācību centra noliktavu kompleksa renovāciju ar SIA „Mūsu māja” – Ls 983 707, Mobilo strēlnieku mācību centra ēkas Nr.004 renovāciju ar SIA „Arčers” – Ls 696 583;
- 45 objektos pabeigti remontdarbi par Ls 3 887 444, 14 objektiem veikta projektēšana, noslēgti līgumi un uzsākti remontdarbi 16 objektos.

2003.gada prioritātes

- pabeigt AĪVA reorganizāciju; aģentūras mērķis ir izveidot AM pārraudzībā esošu valsts iestādi, kas nodrošinātu aizsardzības politikas pasākumu īstenošanu, ar uzdevumu veikšanai nepieciešamo kapacitāti un resursu nodrošinājumu, un būtu strukturāli atbilstoša NATO valstu līdzīgām institūcijām;
- sagatavot un apstiprināt kompetences sadales līgumu starp AM, NBS Nodrošinājuma centru un AĪVA;
- turpināt valsts īpašumā AM valdījumā esošā nekustamā īpašuma un AM pakļautībā, pārziņā esošo struktūrvienību lietošanā esošo nekustamā īpašuma tiesisko sakārtošanu;
- sadarbībā ar NBS veikt nekustamā īpašuma objektu izmantošanas optimizāciju;

- apkopot dokumentus un nodot citu institūciju valdījumā nekustamā īpašuma objektus, kas nav nepieciešami valsts aizsardzībai, kā arī pārņemt AM valdījumā valsts aizsardzībai nepieciešamos īpašuma objektus;
- turpināt nekustamo īpašumu datu apkopošanu un datu bāzes veidošanu;
- veikt vides aizsardzības pasākumu īstenošanu.

15.5. BOV SIA "Tēvijas Sargs"

Militārais žurnāls "Tēvijas Sargs" iznāk reizi mēnesī 5000 eksemplāru tirāžā. Tas informē sabiedrību par valsts politiku drošības jomā, par AM darbu, NBS un Latvijas virzību uz NATO.

Žurnāla mērķis ir veicināt pozitīvas sabiedriskās domas veidošanu par NBS, īpaši jauniešu auditorijā. Žurnāls veic arī lasītāju patriotiskās audzināšanas, kā arī sabiedrības izglītošanas funkcijas.

Militārais žurnāls "Tēvijas Sargs" ir vienīgais izdevums latviešu valodā, kurā ir pieejama detalizēta militāra rakstura informācija. Katru mēnesi žurnāls informē par novitātēm Latvijas Republikas likumdošanā, kas ir saistītas ar NBS. Īpaša vieta ir atvēlēta šādām nodaļām - politika, bruņojums, vēsture, pašaizsardzība, militārie jaunumi Latvijā un pasaulē.

2002. gadā izdevums "Tēvijas Sargs" atzīmēja savu desmit gadu iznākšanu – laikā no 1992. gada līdz 1999. gada jūnijam tas iznāca laikraksta formātā, savukārt kopš 1999. gada jūlija tas tiek izdots žurnāla formātā.

Žurnālam ir plašs lasītāju loks gan Latvijā, gan ārvalstīs. Žurnāla auditorija kopumā ir aptuveni 15 000 lasītāju. Kopš 2002. gada žurnālu ir iespējams lasīt arī interneta versijā - <http://www.sargs.lv>. 2003. gadā ir uzsākta arī žurnāla interneta versijas izveide angļu valodā. Kopš 2003. gada to ir iespējams abonēt arī internetā.

15.6. Latvijas Kara muzejs

Latvijas Kara muzejs ir sabiedrībai pieejama bezpeļņas pētniecības un izglītošanas valsts iestāde - vēstures profila muzejs, kas atrodas Aizsardzības ministrijas pārziņā. Muzejs vāc, saglabā un pēta, kā arī izstāda un popularizē materiālās kultūras vērtības ar vēsturisku, zinātnisku nozīmi un informāciju par Latvijas politisko un militāro vēsturi no senākiem laikiem līdz mūsdienām.

Muzeja prioritāte ir pamata ekspozīcijas izveide un jaunu vēstures periodu ekspozīcijas iekārtošana. Lielu atzinību ieguvušas muzeja izveidotās pedagoģiskās programmas vispārizglītojošo skolu skolēniem. 2002.gadā vairākās Latvijas skolās tika rīkota akcija “Māci prātu, iedvesmo garu!”. Muzejs organizēja vairākus tematiskus pasākumus – konkursus “Pulvertornis – Rīgas sargs” un “Kalpaka gars”, kā arī Lāčplēša un Mākslas dienām veltītus pasākumus.

2002.gadā muzejs saviem apmeklētājiem piedāvāja:

- 1) pamatekspozīcijas - “Latviešu karavīri I pasaules karā”, “Latvijas valsts dibināšana un Atbrīvošanas cīņas 1918.-1920.g.”, “Latviešu karavīri pilsoņu karā Krievijā. 1918.-1920.g.”, “Latvijas valsts aizsardzība. 1920.-1940.” un “Ceļš uz barikādēm”;
- 2) izstādes muzeja telpās - “Nacionālie partizāni Latvijā”, “No bises līdz liелgabalam”, “Aizgāja latvietis pasaulē tālu...”, “Latvija un Otrais pasaules karš”, “Latvieši Rietumvalstu bruņotajos spēkos. Formas tērpi un ekipējums”, “Vara + māksla = propaganda” u.c.;
- 3) izstādes ārpus muzeja - “Trīs zvaigznes, trīs kroņi” Stokholmas Armijas muzejā, “Latvja. Zeme. Valsts. Tauta. Ceļš uz drošību un neatkarību” Nacionālajā muzejā Prāgā, “J.Čakste – pirmais Latvijas Republikas prezidents” NBS Sakaru mācību centrā, “Kara māksla un sports. Militārais sports Latvijā” Latvijas Sporta muzejā u.c..

**LR Aizsardzības ministrijas
gada publiskais pārskats
2002**

*Sagatavots saskaņā ar MK 1998.gada 12.decembra instrukciju Nr. 3 –
“Instrukcija par gada publisko pārskatu sagatavošanas kārtību”*

Pieejams LR Aizsardzības ministrijas
mājas lapā – www.mod.gov.lv

LR Aizsardzības ministrija
Tālr.: 7210124
Fakss: 7212307
E-pasts: kanceleja@mod.gov.lv
Adrese: Kr.Valdemāra 10/12, Rīga, LV-1473